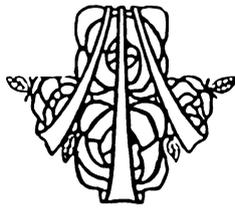

Prodej věci movitých ze zrušených klášterů za Josefa II. na Moravě.

Napsal Dr. Josef Samsour. — Otisk z „Hlídky“ 1911.

V Brně 1911.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Veškerého movitého i nemovitého majetku ze zrušených klášterů — a na Moravě od r. 1782 až do r. 1788 bylo jich zrušeno 42, mezi nejprzednější a nejbohatší kláštery, jako: Velehradský, Hradištský, Loucký, Zábřdovický, Žďárský, řeholních kanovníků v Olomouci, Šternberku, Fulneku atd. — mělo býti dle vůle císaře Josefa II, vyslovené ve dvorních dekretech ze dne 28. února a 15. března 1782,¹⁾ použito ku zřízení náboženské a farní pokladny, později náboženským fondem (maticí) zvané, z něhož především měl býti vyplácen členům zrušených klášterů doživotní důchod a pak též zřizovány nové fary a lokalie, jichž potřeba hlavně v zemích českých dávno již byla pocitována.

Z té příčiny nařizoval zmíněný již dekret z 12. března 1782, aby byl prodej panství a zásob těchto zrušených klášterů, pak veškerého jmění a domů jejich v novinách v jednotlivých zemích vycházejících předběžně obecnstvu ohlášen. Spolu pak jednotlivým guberniím uloženo, aby tento rozkaz ihned provedly a v novinách připojily oznámení, že v příčině dražby těchto věcí movitých i nemovitých svou dobou další zařízení budou oznámena.

Prodej věcí movitých menší ceny, jako obrazů, nábytku, náčiní kuchyňského, vína, šatstva, prádla, vozů atd., konal se v místě zrušeného kláštera. Když byl komisi, jež zrušení klášterů provedla, sepsán podrobný inventář všech předmětů tohoto zrušeného kláštera, určil vrchní ředitel komorních statků pro Moravu a Slezsko, jímž tehdy byl gubernialní rada Antonín Valentin z Kaschnitz a Weinberku, den, kdy prodej měl býti vykonán. Spolu pak uloženo krajskému úřadu, v jehož okrese zrušený klášter se nalézal, aby dražbu ve svém kraji náležitě oznámil a k ní krajského úředníka za příčinou kontroly vyslal.²⁾ Ozná-

¹⁾ Fascikl G. 157, uložený nyní v zemském archivu.

²⁾ Rozkaz obyčejně zněl »Das Kreisamt wird daher nicht nur diese Versteigerung in dem zu besorgen habenden Bezirke zu jedermann Wissenschaft gehörig kundmachen, sondern auch zu selber einen kreisämtlichen Beamten zu Führung der schon anderweitig vorgeschriebenen Kontrolle abschicken«.

mení dražby dělo se zpravidla vybubnováním¹⁾ a kromě toho vyhláškou v novinách, v níž všichni koupěchtivi byli vyzváni, aby k dražbě v ustanovený den a hodinu se dostavili. Příbráný k dražbě krajský úředník měl povinnost vésti o všech prodaných věcech spolehlivý protokol, v němž při každém předmětu poznamenána byla cena odhadní a cena, za níž předmět byl vydražen, jakož i kupec jeho. Ve fasciculu k. 20. 6 archivu c. k. místodržitelství moravského uloženy jsou tyto dražební protokoly z většiny zrušených klášterů moravských, jako na př. kláštera Kartusianů v Králově Poli a Cisterciáčků v Předklášteří u Tišnova ze dne 19. července 1782, jenž uvádí, že za předměty prodané z kláštera kartusianského a cisterciackého v Předklášteří a z některých statků jezuitských v celku strženo bylo po srážce dražebních výloh 69 zl. 52 kr. 2592 zl. 9 kr., dále dražební protokol z kláštera Dominikanů v Brně, kde dražba stanovena byla na 16. prosinec 1784, z kláštera Augustinianů v Jevíčku, kde dražba vykonána dne 28. prosince 1784, z kláštera Pavlanů v Brtnici ze dne 20. ledna 1785, z kláštera dominikanského v Jihlavě ze dne 17. ledna 1785, kapucínského kláštera v Kyjově ze dne 3. února 1785, kláštera Všech Svatých v Olomouci ze dne 14. února 1785, z praemonstratského kláštera v Louce ze dne 17. ledna 1785, z kláštera Žďárského ze dne 20. ledna 1785 a jeho lékárny ze dne 20. dubna 1785, z kláštera praemonstratského v Hradišti ze dne 1. března 1785, z kláštera Cisterciáků na Velehradě ze dne 24. května 1785, dále lékárny téhož kláštera ze dne 29. března 1785 atd.

Z dražebních protokolů těchto vysvítá, že předměty prodávány z větší části za cenu nepatrnou, a že dražby se zejména účastnili židé, jak potvrzují četná jména židovská kupitelů v protokolech uvedená.²⁾

¹⁾ Vybubnování dělo se: Es wird hiemit jedermann kundgemacht, dass morgen Nachmittags um 2 Uhr u. die folgende Tage in dem gewesten Stift Brucker Haus ob dem Petersberg verschiedene Effekten als Stoffen, Sesseln, Spiegl, Tische, Kästen, Bilder, Zinn u dergleichen den meisbiethenden veräußert werden sollen, die Kauflustigen belieben demnach in benannten Bruckerhause um die bestimmte Stunde Nachmittags zu erscheinen. Brünn im Kreisamte 15. November 1784.

²⁾ To vysvítá též z podání vrchního ředitele Ant. Val. Kaschnitze: In Bezug auf das Verkaufsprotokoll der Klüstereffekten von Zaschau finde ich hier nur noch gehorsamst anzumerken, es sei dem Wirtschaftsdirektor Rüger bereits am 22. des verflossenen Monats der Auftrag gemacht worden, daß er jene Geräthschaften, die bei der ersten Lizitation nicht an Mann gebracht werden konnten, mittelst gelegentlicher Führe nach Holleschau, woselbst sie unter den Juden einen besseren Absatz finden dürfen, überführen lasse. Wien 1. März 1785, fas. 20. 27.

Zajímavý jsou dražební tyto protokoly i proto, že jsou v nich uvedeny též obrazy z jednotlivých klášterů prodané. Poněvadž však obrazy tyto nejsou zevrubněji popsány a oceněny, zejména po stránce umělecké, pro kterou tehdejší doba neměla na mnoze porozumění, nelze souditi bezpečně o jejich ceně umělecké; tolik však rovněž možno tvrditi, že prodávány za ceny mnohdy směšně nízké. Tak na př.:

Obrazy z kláštera Kartusianů u Brna:

	Odhadnuty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
dva veliké obrazy představující sv. Petra a Brunona	—	24	1	30
velký obraz sv. Brunona s obyčejným rámem	—	12	—	25
2 malované obrazy představující Jana a Václava	—	12	1	37
velký obraz představující Krista, Petra a Brunona v obyčejném rámu	—	12	—	38
velký obraz sv. Brunona	—	12	—	38
velké malované obrazy představující Krista a Magdalenu	—	18	—	40
Kristus Pán v pozlaceném rámcí	—	24	1	1
Jan markrabě moravský a jeho manželka (2 kusy) ve vyřezávaném rámu	—	30	1	2
obraz představující Hugona a Brunona	1	30	3	—
malovaný obraz představující Krista a jeho učedníky v rámcí	—	30	1	—

Obrazy z kláštera kartusianského v Olomouci:

11 velikých obrazů na plátně v rámech stukových od zedníků zhotovených, jež byly sňaty (à 1 zl. 30 kr. kus)	16	30	19	—
2 veliké obrazy bez rámu à 2 zl. 15 kr.	4	30	7	14
2 prostřední obrazy s pozlacenými rámy à 4 zl.	8	—	10	6
2 menší obrazy à 3 zl. 20 kr.	6	40	7	14
1 velký obraz	5	10	22	—
1 velký obraz	1	10	4	—
1 velký obraz	—	55	4	1
6 menších kulatých obrazů	1	50	4	—
1 velký obraz	—	30	1	11
1 velký obraz	—	26	1	31
4 velké obrazy	—	40	1	—
6 velikých obrazů	—	45	2	21

	Odhadnuty		Prohlásky	
	zl.	kr.	zl.	kr.
2 malé obrazy	—	30	—	34
4 malé obrazy	—	45	1	7
5 velkých malovaných obrazů	—	48	1	42
6 velkých malovaných obrazů	1	10	2	42
17 jemných mědirytin à 7 kr.	1	52	2	40
3 na hedvábí malované obrazy	1	—	2	5

Obrazy z kláštera Žďárského:

6 velkých portraitních obrazů rakouského domu v černém rámcí	12	—	26	—
dva obrazy v menším rámu orelí	—	40	1	30
2 portraitní obrazy císaře Františka, pak císařovny v černém rámu orelí	1	30	12	15
2 velké obrazy představující rodinu cisterciackou	—	40	2	1
obraz Coenae Domini	1	—	1	14
obraz přátelství Kristova	—	45	3	—
veliký obraz Magdaleny	—	45	1	41
veliký obraz sv. Bernarda	—	20	4	12
8 obrazů různých světců v černém rámu	1	20	13	—
krucifixus bez rámu	—	5	1	32
33 malovaných z části ohněm poškozených obrazů	1	39	10	2
20 starých portraitů	—	40	6	—

Obrazy z kláštera Louckého:

špatné velké obrazy	1	—	1	12
prostřední různé	—	20	3	53
velmi velké obrazy se zlaceným rámem	1	—	7	30
velký obraz večere Páně	—	80	—	80
portrait Louckého praeláta Lambecka	6	—	10	35
obraz sv. Norberta	—	10	—	18
obraz sv. Augustina	—	4	—	7
ideální hlava	2	—	2	—
obraz Susanny	2	—	10	20
hollandská námořní města na dřevě	1	—	1	20
vodopád bez protějšku (ohne Compagnon)	1	—	1	10
Pigmalion	—	20	—	53
miniatura	—	40	2	3

	Odhadnuty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
Pallas, Herodiade, Esther, Abigail, Sv. Jiří, Nejsvětější Trojice	9	—	14	5
Minerva, sv. Josef Hermann	2	—	2	40
dvě staré ženy a 2 obrazy dánské ovoce hlavy	1	—	1	1
velký královský portrait	—	20	—	35

Obrazy z kláštera řeholních
kanovníků ve Fulneku:

veliký portravní obraz	1	—	1	40
4 podélně malované obrazy	2	—	2	44
6 čtverhranných obrazů	1	30	2	10
9 portravních obrazů	12	—	14	44
2 obrazy sv. Augustina	2	30	3	32
obraz květin	—	15	—	20
4 velké malované špatné obrazy	2	—	3	2
2 menší lepšího druhu	1	—	1	11
portrait	—	12	—	28
Ukřižovaný práce sochařské	—	30	—	36

Obrazy v klášteře dominikánském
v Jihlavě:

velký obraz představující nalezení sv. kříže	—	10	—	10
velký obraz papeže Pia	—	15	—	23
„ „ Bolestné Panny Marie	—	15	—	16
„ „ Zvěstování Panny Marie	—	15	—	28
„ „ sv. Tomáše Akvinského	—	10	—	16
„ „ sv. Tomáše a Hiacinta	—	30	—	42
polooválně kulatý obraz sv. Vincence	—	30	—	32
„ „ „ představující papeže	—	30	1	45
velký obraz českého krále Otakara představující	—	10	—	20
obraz sv. Tomáše Akvinského	—	20	—	24
obraz představující papeže Pia	—	20	—	21
veliké obrazy sv. Hiacinta, Kateřiny Sienské, Dominika, Ludvíka a Rosy	1	20	2	7
socha sv. Jana Nepomuckého v klekátku	—	30	1	30
14 polooválních kulatých obrazů představujících dějiny řádu (à 30 kr.)	7	—	11	—

Obrazy z kláštera řeholních
kanovníků ve Šternberku:

	Odhadnuty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
velmi velký obraz sv. tří králů	10	—	17	—
obraz Matky Boží	1	—	1	45
2 obrazy sv. Augustina a sv. Jeronyma	1	—	3	30
3 velké obrazy evangelní (evangelische Bilder,	6	—	10	—
4 malé obrazy evangelní	6	—	11	2
15 ovalních obrazů různých světců	2	30	5	—
3 malé ovalní obrazy různých světců	—	18	1	3
6 velkých dřevěných soch různých světců	1	—	1	32
5 obrazů zvířata představujících (5 Vieh-Stück)	1	15	3	2
2 krajinomalby v pozlacených rámech	2	—	3	3

Ze zámku žerotínského
témuž klášteru náležejícího:

obraz sv. Františka Xaverského	—	15	—	18
2 obrazy sv. Jana Nepomuckého a Sarkandra	—	12	—	28
2 velké malované obrazy	—	20	—	34
12 různých obrazů	1	24	2	15
2 obrazy zvěře (2 Wildstück)	—	20	1	—
2 portraity s pozlaceným rámcem	—	20	1	—

Obrazy z kláštera Zábřdovického:

4 obrazy zakladatelek v kulatém rámci à 30 kr.	2	—	7	31
2 veliké obrazy krajin (Feldstückbilder) à 40 kr.	1	20	1	20
socha sv. Jana	—	45	—	56
socha Salvatoris mundi	—	10	—	20
obraz Matky Boží	—	6	1	30
veliký křucifix	—	45		
51 obrazů praelatů	4	15	4	22
16 velkých obrazů svatých à 6 kr.	1	36	1	40
socha Matky Boží	—	20	1	30
obraz Ukřížovaného	—	45	1	—
obrazy Sibill	—	18	1	10
obraz zakladatelky	—	6	—	—

Obrazy ze zrušeného kláštera
františkánského ve Znojmě:

14 obrazů řádových ovalních à 20 kr.	4	40	7	3
obraz krále Otakara	—	15	—	36

	Odhadnuto		Prodáno	
	zl.	kr.	zl.	kr.
2 obrazy v kapli v přízemí	1	—	1	15
2 špatné obrazy s pozlaceným rámem	—	30	—	52
36 obrazů řádových ovalních	10	48	11	53
27 papírových obrazů řádových à 1 kr.	—	27	—	57
1 obraz oltářní	1	—	1	—

Obrazy v augustiánském
klášteře v Jevíčku:

3 velké obrazy	—	—	4	48
11 malých krajin	—	—	7	8
2 malované džbány s květinami	—	—	2	—
2 špatné obrazy	—	—	1	—
velký obraz sv. Tomáše Akvinského	—	—	2	30
6 malých obrazů s černým rámem	—	—	8	—
1 obraz Panny Marie se žlutě natřeným rámem	—	—	—	40
8 větších a menších obrazů s černými rámy	—	—	5	25
30 obrazů	—	—	8	45
6 starých obrazů	—	—	1	20
2 velké obrazy v refektáři	—	—	1	50

V příčině předmětů větší ceny, zejména posvátných nádob a paramentů, stanovil dvorní dekret ze dne 9. května 1782,¹⁾ že všechny tyto věci mají býti ze zrušených klášteru převezeny do hlavního města a zde pod vrchním dozorem komise pro zrušení klášterův ustanovené má býti šetřeno těchto předpisů:

1. Všechna vlastní vasa sacra, jako monstrance, kalichy, ciboria, které jsou zvláště cenné, mají býti pod rukou nabídnuta a přenechána zámožnějším kostelům s tou podmínkou, aby jejich cenu buď hotově nahradily nebo méně cennými pro chudé fary a lokalie vhodnými nádobami posvátnými.

2. Podobně má se státi s ornáty a ornamenty zhotovenými z látek zlatem neb stříbrem protkaných.

3. Veškeré stříbro, které by tímto způsobem nemohlo býti prodáno nebo zaměněno, má býti odesláno do c. k. mincovních úřadů za náhradu vnitřní ceny. Klenoty a jiné ozdobné předměty mají býti svěřeny bezpečným klenotníkům k prodeji za mírnou remuneraci.

¹⁾ Fascikl k 20. 15.

4. Hotovosti složené za toto kostelní stříbro a nádobí má býti použito jedině na opatření čistých, vhodných a dostatečných potřeb kostelních pro chudé fary a lokalie.

5. Podobně také oltáře, obrazy a jiné méně drahocenné předměty kostelní mají býti dle potřeby přiděleny k chudým farám a lokaliím, jež budou nově zřízeny.

Se skutečným rozdělením těchto kostelních rekvizit má se počkati, až bude záležitost rozdělení farností provedena. Zatím však ihned má býti vyžádán od Ordinariû přesný seznam, které z far a lokalií již stávajících jsou skutečně chudy, kolik je jich, a kterých paramentu a jiného kostelního náradí speciálně potřebují, kterýžto seznam po té gubernium má doprovoditi.

Další dekret c. k. dvorní komory ze dne 28. května 1782¹⁾ zasláný moravsko-slezské dvorní komisi v záležitostech zrušených klášterů vysvětloval zevrubněji, že je vůlí císařovou, aby zlaté nebo klenoty ozdobené nádoby posvátné, relikviáře, zlaté a stříbrné lampy, svícný, náprsní obrazy svatých, obětiny atd. a stříbrné desky k ozdobě obrazův určené a zvláště ozdoby z drahokamův a perel a vzácnější k rozdělení pro chudé fary a lokalie méně vhodné bohaté a perlami zdobené ornaty a jiné paramenty drahocenné, obrazy slavných mistrů bohatým biskupstvím, praelaturám nebo jiným bohatým chrámům přenechány za hotové nebo vyměněny za jiné méně cenné kostelní nádoby, které však svým počtem ceně prvních se rovnají.

Z té příčiny bylo moravské dvorní komisi uloženo, aby takováto pretiosa zrušených klášterů dala přísežnými znalci oceniti, pak se pokusila o zmíněný prodej resp. záměnu, avšak bez tisknuté publikace, a záměnu tak provedla, aby za tato pretiosa, jež by byla biskupstvím, praelaturám nebo jiným bohatým chrámům ponechána, vždy taková vasa sacra a církevní nádoby bylo dáno, jež by se ceně prvních rovnalo ne-li ji převyšovalo. Jestliže by však klenoty ony nemohly býti zmíněným úřadům buď prodány nebo vyměněny, musila by to komise oznámiti, pak všecky do posvátných nádob a relikvií, paramentův a ornatů vsazené klenoty, perly a podobné dáti vyloupati a spolu s pravými klenoty k ozdobě obrazu určenými nebo o sobě jsoucími dobře uschované sem (do Vídně) zaslati.

Při tom rozumí se samo sebou, že oněm biskupstvím, praelaturám a chrámům, jež takovéto klenoty nechtějí vyměnit, nýbrž za hotové koupiti, nesmějí býti přenechány klenoty tyto za cenu odhadnou, nýbrž

¹⁾ Fascikl k. 20. 15.

za cenu odhad značně převyšující. Také o tom musí býti v jednotlivých případech zpráva podána a nejvyšší schválení vyžádáno.

Přesné zachovávání těchto předpisů bylo e. k. mor. komisi pro zrušení klášterů — nyní již moravsko-slezskou duchovní filialní komisí zvané — znovu uloženo dekretem ze dne 10. června 1783.¹⁾ V dekretu především na paměť se uvádí normální předpis dekretu z 9. května 1782, že všecko stříbro, které způsobem v tomto dvorním dekretu předepsaným zámožnějšímu duchovenstvu nemohlo býti prodáno nebo zaměněno, má býti posláno do mincovních úřadů za náhradu vnitřní ceny, skvosty pak a klenoty bezpečným klenotníkům za mírnou odměnu k prodeji svěřeny, dále nejvyšší rozkaz, že drahocenné kostelní paramenty, pretiosa a vasa sacra, které nemohou býti zámožným praelátům nebo bohatým klášterům za hotové ponechány nebo za méně drahocenné nádoby zaměněny, mají býti poslány do Vídně.

„Aby se pak v této příčině nestala chyba, zvláště pak aby veřejnými dražbami, jež budou v jednotlivých zemích konány, nebyly tyto věci kterýmkoli kupcům prodány, nýbrž aby nejvyšší rozhodnutí způsobem předepsaným bylo provedeno, připomínají se tato nejvyšší nařízení guberniu znovu výslovně s poznamenáním, že od nich v nejmenším nemá se státi odchylka.“

Tébož 10. června 1783 vzhledem k tomu, že může se naskytnouti případ, že strany se hlásí, jež činí výhodné nabídky za kostelní klenoty po zrušených klášteřích, po té však, poněvadž musí o tom býti učiněn dotaz do Vídně a na schválení tamní čekáno, omrzeny prutahem od nich opět upustí, nebo jsou-li cizinci nebo cestujícími, nemohou čekati až k dosaženému potvrzení, bylo pro dobro náboženského fondu rozhodnuto, dáti zemským vládám moc, aby prodejné kostelní klenoty, jakmile se výhodná nabídka naskytne k prodeji nebo zaměně, budoucně bez předchozího dotazu dle stávajících předpisů ihned mohly býti prodány a zaměněny, a jen dodatečná o tom zpráva měla býti do Vídně zaslána.

Že skutečně také zámožnější kostely tohoto dovolení koupiti si nebo zaměnití kostelní nádoby používaly, toho dokladem je summární seznam ve fascikulu k. 20, 15 uložený, z něhož aspoň některé chrámy tu uvedeme: Tak koupil r. 1783 dóm na Petrově kostelních věcí za 1592 zl., klášter rajhradský za 1646 zl. 35 kr., klášter zábrdovský za 452 zl., fara ve Sloupě za 583 zl. 10 kr., fara v Bořitově za 350 zl.

¹⁾ Fascikl k. 20. 15.

10 kr., fara v Ivančicích za 892 zl. 30 kr., fara v Oslavanech za 326 zl., fara v Hustopeči za 428 zl. 57 kr., fara v Podivíně za 334 zl. 30 kr., fara u sv. Jakuba v Brně za 700 zl., fara v Čučicích za 18 zl., fara v Lysicích za 443 zl. 5 kr., fara v Čejkovicích za 71 zl. 30 kr., minorité v Brně za 620 zl. 22 kr. atd., farář v Moravské Třebové monstranci za 205 zl. Farář ve Ždánicích David Jan Klein naproti tomu potvrzuje dne 7. července 1783, že přijal dva vyměněné upotřebitelné kalichy, za ně pak dal dva jiné neupotřebitelné a doplatil ještě 20 zl. 54 kr.

Poněvadž však se poněnáhu v depositoriu těchto kostelních klenotů, jež s počátku se nalézalo v bývalé praelatuře r. 1782 zrušeného kláštera kartusianů v Králově Poli, po té pak na nějaký čas v nynějším klášteře Voršilek v Brně a konečně v domě bankalním, nahromadila veliká zásoba vzácných náprsních křížů a prstenu, lamp, svícenů, kalichů, monstrancí, drahocenných paramentův atd., zvláště když roku 1784 zrušena byla nejpřednější opatství moravská, proto rozhodnuto bylo moravským guberniem prodávati tyto věci dražbou. K dražbě této na základě nejvyššího rozhodnutí ze dne 20. listopadu 1783, v němž se nařizuje,¹⁾ že na zamezenou všech podvodů a k zachování kontroly prodej klenotu má býti vykonán jinými komissaři, než těmi, kteří opatřili zrušení klášterův a ocenění klenotů, zřízena byla zvláštní stavovská komisse, sestávající z hraběte Ferdinanda Troyera a Tadeáše Františka z Hermanu jako komissařů a Františka Winklera jako sekretáře. Dražba však sama vzhledem na dekrety z 9. května 1782 a 7. prosince 1784, že kostelní klenoty mají býti nabídnuty jen pod rukou zámožnějším klášterům, kostelům a praelatům, nebyla vyhlášena obecně, nýbrž jen tím způsobem, že tištěné o ní vyhlášky zaslány ordinariům moravským k dalšímu ohlášení podřízenému kléru, kapitolám a opatům řeholním, jakož i sousedním zemským vládám se žádostí, aby o ní zpravily tamní biskupy, kláštery, kostelní patrony a faráře.²⁾

¹⁾ Fas. 20. 15. »Seine Majestät haben über ein Rathprotokoll der geistlichen Hofkommission vom 4. gegenwärtigen Monate die allerhöchste Entschließung zu schöpfen geruhet daß um allem Uuterschleife vorzukommen und die Kontrolle zu erhalten, der Verkauf der Prätiosen von anderen Kommissären als jenen, welche die Aufhebung der Klöster und die Schätzung dieser Prätiosen besorgt haben, vorzunehmen sey«. Wien 20. November 1783.

²⁾ Zajímavá je tu odpověď lineckého gubernia: dem jüngsthin unter 20. Oktober anher gediehenen Verlangen gemäß ist die mitgetheilte Nachricht wegen der dortlands zu

Vedle duchovních osob ke koupi klenotů byly připuštěny také osoby světské, které se vykazaly plnomocí od různých domácích nebo cizozemských klášterů, praelatů, proboštů a jiných duchovních vrchností. Židé naproti tomu z koupi těchto praelatských skvostů a kostelních paramentů byli vyloučeni, poněvadž tento prodej nebyl formální veřejnou dražbou, nýbrž jen dle předpisů měl býti prodejem pod rukou, a dále také, poněvadž nebylo považováno za vhodné, aby takové posvátné nádoby a církevní věci, jakož i náprsní kříže praelatů, jež byly k těmto předmětům připojeny, dostaly se do nepravých rukou.

Ve zmíněném již fascikulu k. 20, 15 zachoval se nám dražební protokol klenotů, jež v dražbě na 13. ledna 1785 určené byly prodány. Ježto z protokolu toho vysvítá, jak vzácné klenoty měly bývalé kláštery moravské, neváháme tu v překladu seznam onen uveřejniti.

Dražební protokol

nejpřednějších praelatských a kostelních klenotů ze zrušených klášterů v markrabství Moravském k prodeji určených, jaká je totiž jejich cena odhadná, a co za ně strženo bylo.

a) S k v o s t y

	Odhadnuty		Prodány za	
	zl.	kr.	zl.	kr.
1. úplně brilantový na způsob hvězdy zhotovený kříž náprsní s 8 hlavními brilanty krásné velikosti a moderní zlatý řetěz, pak dva brilantové prsteny; koupil solicator Bozian	2567	30	3712	—
2. jiný náprsní kříž se 6 drahokamy routovými a několika menšími; koupil Jung, měšť. vetešník	180	—	201	—
3. emailovaný náprsní kříž routami zdobený se zlatým řetězem dobré façony; koupil Kašpar Hauptmann	161	—	231	—
4. náprsní kříž z českých granátů routami zdobený starší façony se zlatým řetězem; koupil Nemling	63	18 $\frac{3}{4}$	84	—
5. massivní zlatý náprsní kříž českými granáty posázený; koupil probošt rajhradský	46	30	55	—

veräußernden Prätiesen und Kirchenparamenten zwar an die Stifter, Klöster Pfarrer und kirchenpatronen hinausgegeben und solche auch den hiesigen Zeitungsblättern eingeschaltet werden, da aber selbst hierlands mehrere solche Veräußerungen bereits vor sich gegangen sind, so hat man die Ehre vorläufig zu erinnern, daß auf hierländigen Absatz wenig zu rechnen seyn dürfte. Linz 10. December 1784. Fas. k. 20. 15.

	Odhadnutý		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
6. moderní náprsní kříž ze smaragdův a brilanty ozdobený se stejným prstenem; koupil P. Galle pro exraelata zábrdovického	130	—	242	—
7. zlatý náprsní kříž se sedmi safiry, routami lemovaný se zlatým řetězem a stejným garniturovým prstenem; koupil Nemling	500	—	501	—
8. stříbrný pozl. kříž náprsní se zlatým řetězem; koupil Mercy z Vídně	204	48 ³ / ₄	310	—
9. náprsní kříž routami zdobený, sestávající z 10 říčních kamenů podobu ametistů majících, s moderním zlatým řetězem dobré fačony; koupil Mercy z Vídně	150	—	200	—
10. pontifikální prsten, jehož prostřední kámen je falešný safír, a jenž je routami karmasinován; koupil Mercy z Vídně	53	—	64	30
11. pontifikální prsten karmasinovaný brilanty, prostřední kámen je však krásný granát; koupil Hauptmann z Vídně	120	—	184	—
12. brilantový náprsní kříž s osmi na způsob růže zasazenými rubíny, s garniturovým prstenem brilanty karmasinovaným; koupil Rottmeyer z Vídně	620	—	734	—
13. náprsní kříž sestávající ze 7 čtverhranně broušených smaragdů, jež jsou dokola a ve spojení karmasinovány brilanty, při něm podobný garniturový prsten; koupil Kašpar Hauptmann	650	—	692	—
14. zlatá pamětní mince z Uher Ježímu Veličenstvu Marii Teresii věnovaná a zvláště krásného ražení z r. 1741; koupil Rottmeyer z Vídně	140	—	153	—
15. stříbrný 6 hlavními brilanty a routami zdobený náprsní kříž s brilantovým prstenem; koupil Dominik Hauptmann z Vídně	350	—	400	—
16. pontifikální kříž routami karmasinovaný a 7 ametisty za základní kameny mající s podobným prstenem; koupil Dominik Hauptman z Vídně	45	—	45	—
17. náprsní kříž z části zlatý, z části stříbrný a pozlacený, 5 velkými rožními routami a jinými podobnými kameny posázený, s podobným garniturovým prstenem; koupil Jung	145	—	201	—

	Odhadnuty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
18. naprsní kříž mající 7 rubínů routami karmasinovaných s podobným garniturovým prstenem; koupil Nemling	80	—	90	—
19. masivní zlatý naprsní kříž emailovaný a na způsob rubínů duplovaný; koupil Mercy	62	30	75	—
20. hladký náprsní kříž; koupil Jos. Hauptmann z Vídně	50	—	63	—
21. stříbrný zlacený náprsní kříž 7 ametisty a 16 routami posázený, při tom zlatý řetěz a podobný pontifikální prsten routami karmasinovaný; koupil Jung	88	—	117	—

Monstrance:

1. monstrance stříbrná zlacená, na hoře zlatým listím zdobená a rozličnými dobrými drahokamy karmasinovaná, u níž cena stříbra 450 zl. 40 kr., zlata 110 zl. a dobrých drahokamů 1082 zl. dohromady 1642 zl. 40 kr.; koupil Nemling	1642	40	1800	—
2. monstrance stříbrná pozlacená silně routami zdobená; při tom obnáší stříbro 176 zl., 3 kr., 3 š, zlato 23 zl., 22 kr., 2 š, dobré drahokamy 458 zl.; koupil zlatník Richter	658	16 1/4	717	—
3. Stříbrná ozdobně pozlacená gotická monstrance, jejíž melchisedech je karmasinovaný drahokamy. Obsah stříbra 238 zl. 42 kr., drahokamy na melchisedechu 45 zl.; koupil Harlacher klenotník	283	42	361	—

Zlaté cestovní přibory:

1. zlatý cestovní přibor sestávající z jednoho nože, 2 vidliček, ze lžice, pak ze schránek na pepř a sůl. Váha 98 #, # à 2 zl. 45 kr.; koupil Nemling	269	30	300	—
---	-----	----	-----	---

Kalichy:

1. zlatý kalich s patenou tepané práce s emailovými obrazy 732 # váhy, # à 3 zl. 30 kr.; koupil Lagstamper stříbrník	2562	—	2583	30
--	------	---	------	----

	Odhadunty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
2. zlatý kalich routami a smaragdy, pak rubiny karmasinovaný s patenou práce tepané; váha 465 #, # à 3 zl., drahokamy na něm v ceně 245 zl.; koupil Locatelli z Vídně	1640	—	1650	—
3. poněkud menší hladký zlatý kalich s patenou 310 # těžký, # à 3 zl. 15 kr.; koupil Harlacher	1105	—	1110	—

Pastorální berly:

1. pedum stříbrné zlacené, na hlavě emaily a orientálními granaty zdobené, při čemž cena stříbra 4 liber 3 lotů, lot à 1 zl. 131 zl., drahokamy 43 zl.; koupil Hauptmann	174	—	183	—
--	-----	---	-----	---

Stříbrné pastorální berly:

1. stříbrné a falešnými kameny ozdobené pedum 7 liber 27 lotů, lot à 55 kr.; koupil Valdemaker	230	5	233	—
2. stříbrné pedum 6 liber 25 lotů, lot po 1 zl. 6 kr.; koupil Stanzl	238	42	246	—
3. stříbrné pedum 5 liber 17 lotů, lot à 1 zl.; koupil Jung	177	—	182	—

Stříbrné pozlacené kalichy:

1. stříbrný pozlacený zcela nový kalich překrásné fačony různými dobrými barevnými a nebarevnými kameny karmanisovaný spolu s patenou; pro opavský farní chrám	183	20	200	—
--	-----	----	-----	---

Stříbrné sochy

1. veliká ze stříbra litá socha představující sv. Františka de Paula na černém podstavci se stříbrnou ozdobou 21 liber 11 lotů, lot à 57 kr.; koupil Hauptmann	648	51	671	30
2. jiná stříbrná socha sv. Jana Nepomuckého se stříbrným andělem 32 liber 8 lotů, lot à 57 kr.; koupil Hauptmann	980	24	991	—

Kostelní lampy:

	Odhadnuto		Prodáno	
	zl.	kr.	zl.	kr.
1. těžká stříbrná lampa s figurami a jinou tepanou prací dobré fačony; váha 65 liber 29 lotů, lot à 1 zl.; koupil Hauptmann	2109	—	2115	—
2. jiná podobná stříbrná lampa, váha 40 liber 20 lotů à 1 zl. 5 kr.; koupil Hauptmann	1408	20	1555	30
3. stříbrná lampa 29 liber 20 lotů, lot à 55 kr.; koupil Hauptmann	869	—	870	—
4. lampa tepané práce 17 liber, lot à 57 kr.; koupil Hauptmann	516	48	524	59

Oltářní kříže:

1. veliký stříbrný oltářní kříž na podobném podstavci 20 liber 15 lotů 2 q, lot à 1 zl. 5 kr.; koupil Hauptmann	710	7 ² / ₄	730	30
2. jiný stříbrný kříž 18 liber 8 lotů, lot à 1 zl. 5 kr.; koupil Hauptmann	632	40	650	30
3. stříbrný kříž oltářní 15 liber 10 lotů, lot à 55 kr.; koupil Glemmer z Vídně	449	10	452	30
4. stříbrný kříž oltářní 13 liber 6 lotů 2 q, lot à 1 zl.; koupil Hauptmann	422	30	425	—

Oltářní svícny:

1. 8 velkých oltářních svícnu 68 liber 16 lotů, lot à 1 zl. 5 kr.; koupil Jung	2375	12 ³ / ₄	2425	10
2. 6 jiných svícnu poněkud lepší fačony 28 liber 25 lotů 2 q, lot à 1 zl.; koupil Nemling	921	30	922	30
3. 6 poněkud těžších stříbrných svícnu 42 liber 7 lotů, lot à 1 zl. 5 kr.; koupil Jung	1463	35	1500	—
4. 18 na způsob mušlí zhotovených stříbrných svícnu oltářních 45 liber 18 lotů 2 q, lot à 55 kr.; koupil Jung	1336	57 ² / ₄	1361	—
5. 6 tepaných stříbrných svícnu 46 liber 6 lotů, lot à 1 zl.; koupil Nemling	1478	—	1481	59
6. 6 velkých ze stříbra tepaných svícnu 26 liber 11 lotů, lot à 1 zl.; koupil Hauptmann	843	—	854	30

Kapitolní kříže:

	Odhadnutý zl.	kr.	Prodány za zl.	kr.
1. stříbrný kapitolní kříž 9 liber 20 lotů, lot à 1 zl. 5 kr.; koupil Hauptmann	333	40	353	3
2. stříbrný kapitolní kříž 9 liber 8 lotů 2 q, lot 1 zl. 5 kr.; koupil Hauptmann	321	12 ³ / ₄	331	30
3. stříbrný kapitolní kříž 5 liber 20 lotů, lot à 55 kr.; koupil Jung	165	—	180	—

Stříbrné tabernakly:

1. zcela stříbrný tabernakl s podstavcem k němu příslušným, s dvěma většími a tolikéž menšími anděly, pak k tomu náležejícími oblaky a paprsky. Váha 288 liber 13 lotů, lot à 1 zl. 5 kr.; koupil Waldemarker	9998	20	10201	—
k tomu mosazná postříbřená deska	15	—		

Kostelní ornáty:

1. pontifikální ornát na drap d'argent bohatě zlatem moderně vyšíváný sestávající ze dvou mešních rouch, 4 dalmatik, 1 pluvialu se štolou s veškerým příslušenstvím; z batistové, bohatě zlatem a hedvábím vyšívané alby; zlatem vyšívané, kameny a perlami posázené infuly z gremiale stejného jako ornát; z 2 zlatě moirovaných tunicel; z jednoho páru hedvábných, zlatem vyšívaných rukavic a podobných pontifikálních střevíců, pak stříbrné pozlacené spony; koupil Jung	291	—	1501	—
2. jiný ornát na bílém atlasu, hedvábím a bohatě zlatem krásně vyšíváný, skládající se: z mešního roucha s příslušenstvím; ze 4 dalmatik s příslušenstvím a se zlatými střapci; z dvou pluvialů se stříbrnými sponami, střapci a štolami; z bohatě zlatem vyšívané infule; z 2 bílých, zlatými krajkami olemovaných tunicel; z jednoho páru bílých hedvábných rukavic; z jednoho páru				

	Odhadnuty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
pontifikálních střevíců, oranžově žlutých hedvábných punčoch; koupil Jung	170	20	746	—
3. ornát z drap d'or se zlatými portami; k tomu náleží: 9 mešních stejných rouch, 4 dalmatiky a 2 pluvialy (s veškerým příslušenstvím), 2 bílé tunicelly gros' de Tour zlatem obšité, podobné gremiale, antipendium, velmi bohatě zlat. vyšívaná infule, dvě stříbrné pozlacené spony; koupil Jung	570	7 ² / ₄	1192	—
Summa:	44.735	52	50.041	51

V BRNĚ, dne 16. ledna 1783.

Ferdinand hrabě T royer,
jako komisař.

Tadeáš František z Hermannů,
jako komisař.

František Winkler,
sekretář.

Seznam

při této dražbě neprodaných klenotů ze zrušených klášterů v markrabství Moravském.

Klenoty

Kříž náprsní se 7 krásnými do zlata zasazenými brillanty, k tomu podobný brillanty karmesovaný zlatý prsten	415	—	—	—
---	-----	---	---	---

Stříbrné stolní náčiní:

Úplný stolní příbor skládající se ze dvou ovalních hrnců s příklopy, ze dvou velkých kulatých hrnců s příklopy, 4 malých ovalních číší s příklopy, 4 čtyřrohých, 4 třírohých, 4 velkých kulatých, 12 malých mís, 4 velkých ovalních mís na pečené, 4 malých mís, 84 stříbrných růžových talírů, 12 stříbrných vidlic na drůbež a nože na krájení a vidličky. Váha 197 ů, 12 l., lot à 1 zl. 5 kr.	6842	20	—	—
---	------	----	---	---

Veliký stříbrný podnos

při čemž jedna míska na limony, nad ní stříbrný tác, dvě schránky na sůl a pepř, dvě nádoby

	Odhadnuty		Prodány	
	zl.	kr.	zl.	kr.
na hořčici se lžičkami, 2 schránky na cukr a skořici, 2 nádoby na ocet a olej, dvě nádoby na sůl. Váha 20 fl , 23 l., lot à 1 zl. 5 kr.	718	15	—	—

Ornáty:

Ornát drap d'or, s křížem bohatě stříbrným, pak moderními stříbrnými a zlatými portami olemovaný; při něm jsou: mešní roucho s veškerým příslušenstvím; 4 dalmatiky se všemi potřebami a zlatými závěsnými štrápci; 2 pluvialy se štolami a štrápci; pár červené moirovaných, zlatými krajkami olemovaných tunicel a podobné velum

	1000	—	—	—
V celku	8975	35	—	—

V BRNĚ, 15. ledna 1786.

Ferdinand hrabě T r o y e r,
komisař.

Tadeáš František z H e r m a n n ů,
komisař.

František W i n k l e r,
sekretář.

Ve svém doprovodu poznamenávají komisaři, že kříž brillantový a ornát nemohly býti prodány pro příliš vysoký odhad, stříbrné stolní nádobí se stříbrným stolním podnosem proto nebyly dražbou prodány, že bylo viděti nedostatek koupěchtivých, a že spolu bylo považováno za prospěšnější, tyto stříbrné věci ponechati pro druhou dražbu, při níž bude více věcí, jež mohou býti každému prodány.

Židé, jak již zmíněno, byli z této dražby kostelních a praelatských skvostů dne 13. ledna 1785 konané vyloučeni. Toto vyloučení těžce nesli, a proto, když se proslýchalo, že se bude v brzku konati další dražba, podalo několik vídeňských židů žádost k císaři, aby byli k tomuto nejbližšímu prodeji připuštěni. Žádost svoji podporovali hlavně čtyřmi důvody:

1. že při zdejší (t. j. ve Vídni) dražbě věcí klášterních větší obnos na prospěch nejvyššího eráru koupili.

2. že jim neodeprou páni komisaři zdejších dražeb jakož i všecky zemské vlády svědectví o uctivém se chování.

3. že největší část svého nákupu zaslali mimo zemi a hotové peníze zaň sem přinesli, a konečně

4. že jsou ochotni, budou-li některé kusy těchto klenotů v celistvosti prodány, ihned je za přítomnosti pánů komisařů rozlámati a nepoznatelnými učiniti. ¹⁾

Vzhledem na tuto žádost, aby k další dražbě klenotu byli připuštěni, bylo dekretem ze dne 10. března 1785 král. moravsko-slezskému zemskému guberniu uloženo, aby poslalo obsáhlou zprávu, zda při přítomném prodeji postupováno bylo dle předepsaných direktivních pravidel a dle dvorních dekretů z 9. listopadu a 7. prosince m. r. zvláště v této příčině vydaných.

¹⁾ Pro zajímavost nebude snad od místa žádost tuto uvésti zde doslovně ve znění původním:

Euer Majestät!

Als durch Beylage A. die öffentliche Versteigerung der Klöster Prätiosen untern 13. Januarii 1785 zu Brünn bekannt wurde, sind unterzeichnete veranlasst worden, einige Tage vorhero sowohl bey einigen hohen Rätthen dieses hohen Mittes — als auch zu Brünn die Anfrage zu machen ob diese Versteigerung allgemein wäre, um sich dahin zu begeben; allein sie wurden auf den in der Beylage enthaltenen Ausdruck gewiesen, wo es heißt: an die lusttragenden Herren Erz- und Bischöfe, Stifte und Klöstern, Kirchenpatronen etc. Deßen ungeachtet müßen sie zu ihrem Erstaunen nachhero erfahren, daß bey gemeldeter Versteigerung nicht allein Geistliche, sondern alle Tändler, Goldarbeiter und Negozianten zugelassen worden und beträchtliche Posten an sich gebracht haben, bloß allein waren die Juden ohne Unterschied von diesem Ankauf zu ihrem Schmach und des allerhöchsten aerarii Nachtheil ausgeschlossen.

Da es nun verlautet, daß nächstens eine zweyte Versteigerung von letzten noch übrig gebliebenen Prätiosen vorgenommen werden solle, so bitten unterzeichnete Ew. Majestät geruhen der allerhöchsten befehlen zur Zulassung derselben allergnädigst ergehen zu lassen; sie können zur Unterstützung ihrer Bitte anführen, daß sie:

1. bey der hiesigen Klösterversteigerung ansehnlichen Betrag zum Vortheil des allerhöchsten aerarii gekauft haben; daß ihnen

2. sowohl die Herren Kommissarien der hiesigen Versteigerung als die sämmtliche Landes Stellen das Zeugnis ehrerbietigen Betragens nicht versagen werden; daß sie

3. den meisten Betrag ihres Ankaufes außer Lande versendeten und Baarschaften dafür heringebracht haben; daß sie endlich

4. sich einheischig machen, wenn einige Stücke dieser Prätiosen in ganzen verkauft werden, solche alsogleich in Beyseyn der Herren Kommissarien zerbrechen zu lassen und sie unkenubar zu machen.

Euer Majestät allerunterthänigst allergehorsamste

Joseph P. Wertheimer, Bernhard Eskeles, Michael Simon, Joseph Leidesdorf, Karl Cert
Wertheimer, Aron Leidesdorfer.

Již 30. března 1785 zaslalo gubernium do Vídně obsáhlou zprávu duchovní filialní komise, kterou zde, poněvadž nám objasňuje celý postup při prodeji, v hlavních bodech uvádíme:

Má se za to, že při tomto prodeji tím více podle předepsaných direktivních pravidel a podle návodu v této příčině dne 9. listopadu a 7. prosince minulého roku dodatečně vydaného, pokud to jen praktické provádění a okolnosti dovolovaly, bylo postupováno, poněvadž:

a) pravidla direktivní a nejvyšší dekret ze 7. prosince m. r. výslovně přikazují, aby kostelní klenoty, posvátné nádoby, jako monstrance, kalichy, ciboria, „jen pod rukou nabídnuty byly k prodeji nebo k výměně zámožnějším klášterům,“ a tudíž byl tento prodej, kde více koupěchtivých se sešlo a jeden druhého přeplácel, jakousi dražbou ne však tak, aby každý, jak žid tak křesťan, k ní mohl býti připuštěn.

b) předcházení musela před prodejem samým nutně nabídka, že klenoty a kostelní předměty budou prodány nebo zaměněny.

Zde v zemi jest málo, nebo téměř není již takových zámožných klášterů, o kterých lze rozumně za to míti, že by koupily předměty a drahocennosti nahromaděné, proto jedině na prospěch náboženského fondu byla zemím sousedním poslána tisknutá zpráva se žádostí, aby o prodeji byli zpraveni mimozemští biskupové, kláštery, patroni a fary a k němu pozváni.

Veřejná vyhláška nestala se však ani krajskými úřady ani novinami, čímž vyhnuto se všeliké oné publikaci, jaká se při veřejných dražbách obyčejně provádí.

c) k posvátným nádobám a kostelním předmětům byly připojeny z opatrnosti náprsní kříže a k nim příslušné prsteny ze zrušených praelatur, aby takovéto věci, které přece z největší části k duchovnímu používání slouží, opět do duchovních anebo aspoň ne do nepravých rukou se dostaly, s druhé strany však přece při zachování jejich formy na prospěch náboženského fondu, pokud možno, nejlépe byly prodány.

d) tento prodej, resp. záměna staly se zvláštní, z král. stavu zemských sestavenou komisí a měly zřejmý prospěch pro náboženský fond, ježto předměty na 44.735 zl. 52 kr. ceněné za 50.041 zl. 51 kr. byly prodány, tedy nad odhad o 5306 zl. více bylo strženo, jakkoliv i tento obnos o mnoho byl by býval větší, kdyby byl směl prodej veřejnou dražbou býti vykonán. Že však

e) nebyl k tomuto prodeji každý připuštěn, nejméně židé, má se za to, že právem a účelně se stalo, ježto tento prodej nebyl přímou veřejnou dražbou, nýbrž, jak to direktivní pravidla předpisují, prodejem pod rukou, a nepokládalo se konečně za vhodné, aby takovéto posvátné nádoby a kostelní věci, jakož i náprsní kříže praelatů ve své podobě židům byly prodány, a to tím méně, ježto tyto kříže, kdyby byly drahokamy musely býti vyloupany, mnoho by ze své ceny byly pozbyly, naproti tomu od duchovních vždy lepší prodej mohl býti očekáván, byly-li kříže prodány ve své původní podobě. Že naproti tomu

h) vedle duchovních osob, ještě osoby světské, a jak židé ve své žádosti uvádějí, snad i vetešníci, zlatníci a obchodníci, byli připuštěni, stalo se proto, že tyto osoby světské předstíraly, že mají k nákupu od duchovních úřadův a klášterů plnou moc, nebo se nabízely, že dodatečně plné moci předloží, a že nemohlo býti očekáváno, že by cizí, koupěchtivý biskup, praelát, nebo jiné vážené osoby osobně se dostavily a představily se samy, aby obdržely to, co chtěly si opatřiti. Za takových okolností prodej těchto klenotů pro malou konkurenci kupců byl by mohl dopadnouti na značnou škodu náboženského fondu. A v tom záleží celý postup vykonaného prodeje.

Poněvadž však má býti v brzku konán druhý prodej takovýchto drahocenných nádob a paramentů, z části zbylých z prodeje posledního, z části nově přibylých, vyprošuje si gubernium pokorně instrukci, zda smí býti postupováno stejným způsobem jako doposud, nebo jak se má při praktickém provádění vůbec postupovati, při tom však dovoluje si svoje dobré zdání v tom smyslu vysloviti, aby i budoucně židé z nákupu takovýchto posvátných nádob, kostelních věcí a náprsních křížův úplně byli vyloučeni, jednak pro obávaný posměch, jednak aby se vyhnulo podivu, jenž by mohl býti vzbuzen u křesťanů, naproti tomu, aby světské osoby křesťanské, zvláště ty, které se vykáží plnomocí od duchovních osob a úřadů, pro větší konkurenci jakož i aby předměty byly lépe prodány, beze všeho mohly býti připuštěny. Nemožno však ostatně nepodotknouti, že při tomto prodeji, třeba že se má státi jen pod rukou, má-li býti proveden na prospěch náboženského fondu, vždy jakýsi způsob vyhlášky jest nezbytný, aby koupěchtiví, jichž zde v zemi jest málo nebo vůbec žádní, ze sousedních zemí byli přivábeni a měli předběžnou zprávu o kvalitě a kvantitě věcí ke koupi nabízených.

Na toto podání duchovní filialní komise přišlo vyřízení z Vídně dvorním dekretem ze dne 26. dubna 1785, ve kterémž se praví, že

při žádané zprávě z 10. března t. r. nejde o to, zda k tomuto prodeji mají býti připuštěni židé, nýbrž jen o to, zda se zemské gubernium při prodeji řídilo předepsanými direktivními pravidly a zvláště v této příčině ze dne 9. listopadu a 7. prosince předešlého roku vydanými dvorními dekrety. Dle žádosti, kterou podali židé, byli k tomuto prodeji připuštěni netoliko duchovní, nýbrž všichni vetešníci, zlatníci a kupci, kdežto přece bylo guberniu ještě předběžně dne 7. prosince minulého roku výslovně připomenuto, že nesmí býti prodej klenotů zrušených klášterů proti předpisům pravidel direktivních veřejně ohlášen. Naopak ve dvorním dekretu ze dne 2. května 1782 bylo předepsáno, že kostelní klenoty, posvátné nádoby a podobné věci jen „pod rukou“ k prodeji nebo k výměně zámožnějším klášterům mají býti nabídnuty.

K tomu bylo dále podotčeno, že se tak očekává, poněvadž není úmyslem tyto klenoty dáti veřejně dražbou prodati. Ježto by to odporovalo předepsaným direktivním pravidlům, do nichž zemské gubernium mělo zevrubněji nahlédnouti a dle nich se co nejpresněji řídit. Nebylo proto správně, že světské osoby, jako vetešníci, zlatníci a obchodníci, k prodeji kostelních věcí byly připuštěny, ježto předstírali, že k nákupu od duchovních úřadův a klášterů měli rozkaz, nýbrž měli býti předem přidržáni, by dokázali svoje údaje, a kdyby důkazů nebyli mohli podati, měli býti z koupě vyloučeni. Neboť odporuje přímo nejvyšší vůli, aby posvátné nádoby světským osobám, leč byly-li by kostelními patrony, byly prodávány.

Zemské gubernium nepotřebuje žádného dalšího poučení, poněvadž již předpis obdrželo, a jen dále nahlédnouti má do dvorních dekretů, dne 9. a 13. května 1782 v této záležitosti zřetelným způsobem vydaných.

Očekává se tudíž, že gubernium bude budoucně přesněji nejvyšších předpisu dbáti o je náležitě plniti.¹⁾

Přípisem ze dne 11. května 1785 bylo toto nejvyšší rozhodnutí oznámeno od moravského gubernia též královskému zemskému právu s poukazem na nejvyšší dvorní dekrety z 9. a 13. května 1782, pak 9. listopadu a 7. prosince 1784, s podotknutím, že má býti sděleno také komisi od zemského práva ustanovené.

¹⁾ K. 20. 15.

Zatím však vídeňští židé, poněvadž odpovědi na svou žádost dlouho nedostávali, podali dne 28. července 1785 císaři novou žádost,¹⁾ ve které poukazujíce k první své žádosti a k tomu, že dle bezpečných zpráv v 8 dnech má býti konán opět velký prodej klenotův, a že dle došlých partikulárních listů mají býti opět všichni obchodníci a klenotníci, vyjímaje židovstvo, k této dražbě připuštěni, snažně prosí, aby císař, vzhledem na krátký čas, rychle vydal rozkaz, by ke zmíněné dražbě přístup jim byl dovolen.

Jako první, tak i tato žádost byla opět poslána guberniu moravskému s podotknutím, aby se řídilo dle předepsaných direktivních pravidel, jakož i aby vůbec mělo na zřeteli nejvyšší dvorní dekrety z 9. listopadu a 7. prosince roku předešlého a pak dekret ze 26. dubna roku 1785. Přípisem ze dne 10. srpna 1785 oznámilo gubernium také toto rozhodnutí zemskému právu k dalšímu vyrozumění komise k prodeji klenotův od zemského práva zřízené.

Než ani nyní neustaly pokusy vídeňských židův o připuštění k dražbě, neboť 6. září 1785 podali císaři třetí žádost, v níž tvrdí, že na velikou škodu fundančního fondu a k necti celého národa se stalo, že před 9 měsíci v Brně konána byla dražba klášterních kle-

¹⁾ Ew. Majestät!

Unterzeichnete haben in Monat März a. c. eine allerunterthänigste Vorstellung und Bittschrift eingereicht, wegen die öffentliche bevorstehende Versteigerung der beträchtlichen Klöster-Preiosen in Brünn, dass eben die Judenschaft bei dieser sowie bei denen fürgewesten öffentlichen Versteigerungen zugelassen werden, welche sehr vieles gekauft und dem allerhöchsten Aerario einen großen Nutzen dadurch zugewachsen, den allerhöchsten Befehl um Zulassung bei gemelter Versteigerung allerunterthänigst gebeten, wir aber hierauf bis dato den allergnädigsten Bescheid noch nicht erhalten. Und da nun nach ganz sicheren Nachrichten in Zeit von 8 Tagen eben wieder eine grosse Juvelen Licitation alldort seyn wird, und nach hier eingelaufenen Partikularbriefe, rollen eben wieder zwar alle Handelsleute und Jubelier zu dieser Versteigerung jedoch mit Ausnahm der Judenschaft zugelassen werden.

Dieses veranlasst also mehrmalen die Unterzeichneten hiemit gehorsamst zu bitten, dass Ew. Majestät allergnädigst geruhen mögen in Ansehung der Kürze der Zeit, um den schleinigsten allerhöchsten Befehl um Zulassung derselben bei gemelter Versteigerung allergnädigst ertheilen zu lassen.

Wien den 28. Julii 1785.

Ew. Majestät allerunterthänigst gehorsamster

Josef Wertheimer, Bernhard Erkeles, Aaron Leidersdorfer, Michael Simon, Cers Wertheimer,
Josef Leideradorfer.

notu, z níž jen židé byli vyloučeni, a prosí proto o vydání rychlého rozkazu, by se mohli budoucí dražby účastniti. 1)

Duchovní filialní komise obdrževši tuto třetí žádost k vyjádření, podala do Vídně zprávu ze dne 28 září, načež vydán byl 21. října 1785 dvorní dekret, v němž se v příčině žádaného připuštění žida Leiden-dorfera a jiných k dražbám klášterních a kostelních klenotů prohlašuje: „Jeho Veličenstvo ráčilo stávající v této věci direktivní pravidla znovu potvrditi, že totiž všechny kostelní klenoty, svaté nádoby a paramenty, které pro svoji větší cenu chudým kostelům nemohou býti přiděleny, majetným praelatům mají býti prodány nebo za jiné méně drahocenné nádoby, které však odhadnou cenou prvnějším se rovnají, zaměněny, zbývající klenoty sem poslány.

Všecko stříbro naproti tomu které takto nemůže býti prodáno nebo zaměněno, budiž odevzdáno do c. k. úřadů mincovních za náhradu vnitřní ceny. Zemské gubernium tudíž vyloučivši židovstvo z tohoto prodeje, jenž nesmí býti veřejně konán, zcela správně jednalo, a proto svrchu zmínění židé, se svojí žádostí sem podanou se odmítají.“

1) Euer Majestät!

Zum beträchtlichen Schaden, des Stiftungsfondes und zur Unchre einer ganzen Nation ist es geschehen, daß vor 9 Monaten zu Brünn eine Versteigerung der Kloster-Pretiosen für jedermann, bloß allein mit Ausschliessung der Judenschaft vorgenommen worden. Umsonst bemühten sich Unterzeichnete das zukünftige durch ihre Vorstellungen den der allerhöchsten Hofstelle diesfalls vorzubeugen, weil sie bis itzt an zwei Anbringen vergebens einen Bescheid verhoffet haben.

Da es nun sicher ist, daß nächsten eine ähnliche erfolgen solle, so bitten Unterzeichnete Ew. Majestät geruhen schleinigen Befehl zur Zulassung, wenn nicht aller doch wenigstens ihrer gnädigst ergehen zu lassen. Sie schmeicheln sich dieser mildesten Gewährung um so mehr als:

1mo sie bei den hier fūrgewesenen Kloster Versteigerungen immer zugelassen wurden den stärksten Ankauf der beträchtlichsten Stücke gemacht und sich immer geziemend betragen haben, dessen Zeugnis ihnen die hiesigen Komissarien nicht versagen werden.

2do führen sie den grössten Theil ihres machenden Ankaufs ausser Land und schaffen haar Geld dafür ins Land herein.

3ten sind sie anbietig die kaufende Stücke alsleich zu zerbrechen und solche unkenubar zu machen, wodurch alle Besorgnis in Ansehung ihres Mitkaufs gänzlich gehoben werde.

Wien VI. September 1785.

Ew. Majestät allerunterthänigste gehorsamste

Aron Leidersdorfer, Josef Wertheimer, Josef Leidersdorfer, Michael Simon, Bernard Erkelos, Josef Trebitsch, Josef Lehmann.

Nicméně za nedlouho přece zaslán byl guberniu dvorní dekret¹⁾ ze dne 13. prosince 1785, v němž se oznamuje, že Jeho Veličenstvo poručilo, aby židé z dražeb svatých nádob a kněžských rouch pro zneuctění byli vyloučeni, ku všem ostatním klenotům, jako každý jiný kupující přípuštěni.

Druhá tato veřejná dražba klenotů, k níž židé přípuštěni býti si žádali, stanovena byla na den 12. prosince r. 1785 a opět ohlášena netoliko praelátům, kapitolám, kostelům bohatším na Moravě a ve Slezsku, nýbrž též zemským vládám v Uhrách, Čechách, Haliči a v obojích Rakousích, aby ji novinami, jakož i skrze tamní ordinariaty v širší známost uvedly s připomenutím, že ti, kdož k dražbě osobně se nemohou dostaviti, mají své zástupce písemnými plnomocemi opatřiti.

Komissařům k dražbě vyslaným spolu bylo pak uloženo přepisem ze dne 21. září 1785, aby šetřice známých již nejvyšších předpisů, nikomu, kdo by sám nebyl oprávněn koupiti něco z těchto klášterních a kostelních klenotu, nic nevydali, nebude-li se moci vykáhati plnomocí strany k takovému kupu oprávněné.

Dražební protokol této druhé dražby bobužel ve fascikulu K. 20 15 uložen není, proto uvádíme zde pouze jen seznam těchto klenotů dle jejich ceny odhadné.

Seznam

kostelních klenotův a paramentů z klášterů zrušených r. 1784 a 1785 k bezprostřední potřebě duchovních nebo kostelů vhodných a pro svou větší cenu k prodeji určených.

A) Klenoty a pontifikální kříže.

Klášter Všeck Svatých v Olomouci:

	Odhadnuto	
	zl.	kr.
1. náprsní kříž s osmi chrisolithy a kristaly karmasinovaný, s prstenem	10	—
2. náprsní kříž z modrých kamenův a českými granáty posázený	1	30
pontifikální prsten s ametistem	8	—

¹⁾ Es haben Se. Majestät zu befehlen geruhet, dass die Juden von den Versteigerungen der hl. Gefässe u. priesterlichen Kleidungen wegen der Verunehrung ausgeschlossen, zu jenen allen übrigen Praetiosen aber, wie jeder andere Kaufwerber zugelassen werden sollen. Fas K. 20. 15.

Klášter Louka:

	Odhadnuto-	
	zl.	kr.
1. krásný náprsní kříž, posázený 7 krásnými, do zlata zasazenými safíry a brilanty karmasinovaný	220	—

Klášter ve Fulneku:

1. náprsní kříž, jehož střední kameny jsou krystaly karmasinované a 8 topasy, s prstenem k němu příslušným	12	—
2. stříbrný kříž náprsní, kazivci a bílými českými kameny posázený	1	15
3. zlatý pontifikální prsten s ametisty	6	—

Klášter Hradisko:

1. starý náprsní kříž s ametisty posázený	1	—
2. ocelový, poněkud zlatem zdobený kříž náprsní	2	—

Klášter v Zábřovicích:

1. stříbrný pozlacený kříž náprsní s 8 modrými falešnými kameny, karmasinovaný routami, s prstenem, ozdobeným safírem a 2 routami	60	—
2. náprsní kříž stříbrný, pozlacený, emailovaný, granáty a routami posázený	14	—
3. náprsní kříž krystaly posázený, s prstenem	10	—
4. stříbrný kříž s velkými topasy, karmasinovanými routami, s prstenem, krystaly zdobeným	40	—
5. náprsní kříž se sedmi topasy a krystaly, s prstenem	10	—
6. náprsní kříž stříbrný, pozlacený, s 9 topasy	5	—
7. náprsní kříž z massivního zlata 13½ dukát.	30	22½
8. náprsní kříž stříbrný, pozlacený, s 9 rubíny	3	29
9. náprsní kříž stříbrný, pozlacený, se 7 velkými a několika menšími ametisty posázený	2	—
10. náprsní kříž stříbrný, pozlacený, posázený devíti kazivci s prstenem	5	—
11. stříbrný, pozlacený pontifikální prsten, topasy a krystaly zdobený	1	—
12. Agnus Dei s ostatky sv. Jana Nepomuckého	—	45
13. 2 pozlacené náprsní kříže se stříbrným, pozlaceným řetězem 3¾ lotů	2	48¾

Klášter ve Žďáře:

	Odhadnuto	
	zl.	kr.
1. stříbrný kříž, práce filigranová, posázený modrými kameny, v jehož středu jest viděti obraz sv. Jana Nepomuckého, pod krystalem, routami karmasinovaným	34	—
2. křišťalový kříž do pozlaceného stříbra zasazený	1	30
3. zlatý kříž 4 démanty posázený	22	45
4. kříž, opatřený 7 modrými broušenými kameny a krystaly, za základ mající 7 ametistů .	60	—
5. zcela stříbrný, pozlacený kříž, 4 ametisty posázený	2	—
6. stříbrný, pozlacený kříž, 7 ametisty a několika malými krystaly zdobený	1	—
7. měděný, pozlacený kříž, na modré pásce visící se stříbrným Spasitelem	—	30
8. velmi špatný stříbrný kříž, křišťaly posázený	—	30

Klášter ve Šternberku:

1. emailový náprsní kříž, zdobený 4 velmi malými rubíny a rovněž tolika náročnými mušlemi	12	—
2. náprsní kříž, zdobený dubletami, podobu ametistů majícími a menšími několika jinými kameny, s příslušným k tomu prstenem	38	—
3. pontifikální prsten s topasem a 6 rubínky	7	—
4. malý stříbrný křížek	2	15

Klášter na Velehradě:

1. topasový, t. j. z topasů zhotovený náprsní kříž se zlatým řetězem 13 $\frac{1}{3}$ duk. .	39	45
2. náprsní kříž, lemovaný modrými kazivci a krystaly s prstenem garniturovým	5	—
3. náprsní kříž na pozlacené mědi emailovaný	7	—
4. náprsní stříbrný pozlacený kříž s řetězem 4 $\frac{1}{2}$ lotů	4	30

B) Kostelní stříbro.

Klášter Všech Svatých:

1. velké staré ciborium 3 Ů 13 lotů	188	5
při tom se nalezající safir a kameny	46	—
a zlaté růžičky 3 duk.	6	—
	6	

	Odhadnutý zl.	kr.
2. stříbrný, pozlacený kalich, emaily zdobený, s patenou 1 Ů 26 lotů à 1 zl. 20 kr.	77	20
3. stříbrný, pozlacený kalich, emaily zdobený, s patenou 1 Ů 26 lotů à 1 zl. 20 kr.	77	20
4. tři další pozlacené, emaily zdobené kalichy:		
1. 1 libra 22 lotů à 1 zl. 20 kr.	72	—
2. 1 libra 26½ lotů à 1 zl. 20 kr.	78	—
3. 1 libra 27¾ lotů à 1 zl. 20 kr.	79	40
5. stříbrný, pozlacený pacifikál s partikulí z kříže, 3 libry 1½ lotů	130	—
6. gotický relikviář stříbrný, pozlacený, 2 libry 9 lotů à 1 zl. 20 kr. zlato při něm 4 duk. à 3 zl.	97	20
7. malý relikviárek 13 lotů à 1 zl.	12	—
8. malý relikviárek 18 lotů à 54 kr.	13	—
9. černý oltářní kříž stříbrem zdobený se stříbrným Spasitelem, 1 libra 25 lotů à 1 zl.	16	12
10. tři další oltářní kříže:		
1. 2 libry 3 loty à 1 zl.	57	—
2. 1 libra 26½ lotů à 1 zl.	58	30
3. 2 libry 2 loty à 1 zl.	66	fr.
11. 4 relikviáře se stříbrnými ozdobami:		
1. 13 lotů à 55 kr.	11	55
2. 13 lotů à 55 kr.	11	55
3. 11 lotů à 55 kr.	10	5
4. 11 lotů à 55 kr.	10	5
12. pyramidy svatého Petra a Pavla se stříbrnou ozdobou a 2 stříbrnými orly, 2 libry 8 lotů à 55 kr.	10	5

Boskovičtí dominikáni:

1. velká, obyčejnými kameny posázená monstrance 6 liber 11 lotů à 55 kr.	86	5
---	----	---

Klášter Louka:

1. velká stříbrná monstrance, nepravými kameny posázená s melchisedechem 10 liber 1 lot à 1 zl. 15 kr.	401	15
2. 4 stříbrné, pozlacené kalichy s patenami:		
1. 2 libry 12½ lotů à 1 zl. 12 kr.	91	48
2. 1 libra 26½ lotů à 1 zl. 12 kr.	70	12
3. 2 libry 11 lotů à 1 zl. 12 kr.	90	—
4. 1 libra 31 lotů à 1 zl. 12 kr.	74	41¼

Brněnští dominikáni:

	Odhaduto	
	zl.	kr.
1. 3 stříbrné kalichy s emaily a patenami:		
1. 1 libra 23 lotů à 1 zl. — kr.	55	—
2. 1 libra 28 lotů à 1 zl. — kr.	60	—
3. 1 libra 20 lotů à 1 zl. 5 kr.	56	20
2. stříbrné, pozlacené ciborium, jehož koruna posázena českými kameny, 4 libry 1 lot à 1 zl. 5 kr.	139	45
stříbrná, pozlacená monstrance, v podobě neposkvrněného Početí, 5 liber 10 lotů à 1 zl. 5 kr.	184	10
4. větší monstrance s podobou božského Otce na ní sedícího, 9 liber 29 lotů à 1 zl. 3 kr.	332	51
dobré kameny při ní	80	51
Melchisedech 6 duk. à 3 zl. 45 kr.	22	30
5. stříbrný, pozlacený pacifikál, Krista na kříži představující, 2 libry 5 lotů à 55 kr.	63	15
6. stříbrný relikviář, 1 libra 10 lotů à 45 kr.	31	30

Zatím aby při správě depositoria a klášterních kostelních klenotův a paramentů, jakož i při jejich prodeji, respektive záměně, bylo dosaženo ve všech zemích jednotného postupu, vydán byl dne 22. listopadu 1785 z Vídně rozkaz, že po vzoru vídeňském sestavena má býti také v Brně zvláštní instrukce pro depositní komisaře.

Gubernium však ve své zprávě dne 30. listopadu 1785 do Vídně zaslané¹⁾ vydání takovéto instrukce považovalo za zbytečné, za důvod uvádějí, že již při dražbě dne 13. ledna 1785 konané zvláštní komisí zemským právem k tomu ustanovené byly klenoty prodány a velká část věcí kostelních k rozdělení vhodným chudým farám a lokaliím byla rozdána, jakož i že má býti další dražba a resp. záměna, k níž již jest připraveno, provedena dne 12. prosince a podobně i další podělení chudých kostelů.

Kromě toho připomínalo gubernium též, že při brněnském depositoriu není žádných zvláštních komisařů, nýbrž jen dva navzájem se kontrolující úředníci pod vrchním dozorem guberiálního rady Jana Františka B e e r a, kteří pod dvojím uzamčením nemají nic na starosti, leč jen přijímatí a vydávati odvedené ze zrušených klášterů kostelní

¹⁾ Fascikl. K 20·15.

věci a klenoty, dále roztrídovati, které z nich se hodí k prodeji nebo záměně nebo k darování chudým farám a lokaliím, jinak však nesmějí o své ujmě nic prodati nebo zaměnit, a proto také ani pokladny nevedou.

Prodej a záměnu, nikdy však jednotlivých kusů a za každé doby, nýbrž jen při určité a všeobecně oznámené dražbě, má na starosti zmíněná zvláště zřízená komise zemského práva, k jejímuž ustavení gubernium bylo pohnuto dvorním dekretem, v němž se poroučí, že od komisařů, kteří provádějí zrušení klášterů, nemají býti zároveň takovéto věci prodávány nebo zaměňovány.

Ježto však dvorní komise neuznáváje důvodů těchto dekretem ze dne 18. prosince 1785 znova nařizovala, aby i v Brně, antě ještě celá věc není ukončena, byla instrukce pro depositorium kostelních věcí sepsána a k schválení zaslána, sestavena byla po vzoru vídeňské instrukce i pro depositorium brněnské takováto instrukce, jejíž podstatný obsah zněl:

1. K uložení kostelních paramentů, posvátných nádob a ostatních kostelních rekvizit po zrušených klášterích a zavřených kostelech jsou již určeny 3 světnice v bývalém bankovním domě v přízemí,¹⁾ rovněž tak vyžádána vojenská stráž, která dnem a nocí před domem státi musí. Tam musejí se odváděti a uschovávat i všechny zmíněné kostelní rekvizity, a třeba pečovati, aby netoliko nebylo nebezpečství jejich odcizení nebo zkažení, nýbrž aby také těm, kdož si je ke koupi nebo k záměně přejí viděti, v náležitém pořádku mohly býti ukázány.

2. Docházející rekvizity musejí býti převzaty dle seznamův od klášterních úředníků nebo krajských úřadů sestavených, a každý naskytnuvší se nedostatek nebo jevíci různost ihned duchovní filiální komisi oznámena.

Aby pak 3. duchovní filiální komisse v příčině nutného převzetí a roztrídění byla zajištěna a zároveň také vše přehlédnouti mohla, musejí býti z těchto inventářů nebo specifikací sepsány hlavní inventáře dle předepsaného formuláře.

4. Po pečlivém roztrídění musí ihned přísežnými odhadci²⁾ vykonáno býti ocenění každého kusu a ocenění toto jak v inventáři tak na

¹⁾ Nalezal se poblíž brněnské brány pod čís. 33.

²⁾ Odhadci těmito s počátku byli: Josef Achbauer, měšťanský zlatník, Josef Richter, stříbrník, Josef Michale, obchodník. Tito ocenili z nařízení vrchního ředitelství komorních statků klenoty ze zrušených klášterů kartusianských a klášterů ženských. Odhad prováděli 8 neděl a 4 dny. Odhad zlata, stříbra a drahokamů páčil se 33.118 zl. 54 1/2 kr., odhad paramentů a prádla kostelního na 7355 zl. 23 kr.

cedulce ke každému kusu připojené poznamenáno. Seznam o tomto ocenění podepsaný od obou úředníků depôtních jako komisařů ustanovených, jakož i od odhadců předložen býti musí duchovní filiální komisi.

Poněvadž převzaté kusy dle pravidel direktivních buď pod rukou nebo dražbou prodány nebo roztaveny nebo za jiné zaměněny nebo také po obdržéném rozkazu chudým farám a lokaliím rozdány býti mají, musejí proto také vedeny býti 4 pomocné knihy nebo protokoly dle předepsaných formulářů.

5. Pod rukou jednotlivé kusy je dovoleno jen kostelům prodati a a musí v tomto případě vždy přiložena býti k budoucímu účtu podepsaná kvitance percipientova, co totiž přijal a co zaplatil, s poznamenáním kostela a čísla protokolu. Proto si mají komisaři dáti předložiti plnou moc od koupěchtivých s uvedením kusů, aby ukazováním klenotů neztráceli zbytečně času.

6. K veřejným dražbám, k nimž návrhy vyblášek spolu se seznamem kusů k prodeji určených vždy předem duchovní filiální komisi ku schválení musejí býti předloženy, a od níž určeny budou vlastní dni prodeje, jakož i které kusy mají býti prodány, a od níž opatřeno bude i ohlášení, musí vedle obou komisařů ještě přibrán býti úředník knihovního úřadu, jenž při dražbě zápis vede jako oba komissaři. Tyto zápisy musejí býti ode všech tři podepsány a jeden exemplář s kvitancí o penězích komornímu platebnímu úřadu odvedených třetí den duchovní filiální komisi předložen. Při tom se komissařům ještě s největším důrazem ukládá o to pečovati, aby od vyvolavatele zboží k prodeji nabízené bylo tak ukázáno, by nikdo neměl příčiny ke stížnostem, ještě méně pak, aby stranickost se jevila. Také toho musejí komisaři dbáti, aby stranám žádané zprávy, týkající se váhy nebo jiných okolností, vždy určitě a přesně byly dány.

7. Naskytne-li se záměna, musí býti převzatý kus oceněn a o takových nových kusech zvláštní hlavní inventář sepsán, aby mohly býti také zvlášť ukázány; po té třeba při nich totéž šetřiti, co při předešlých bylo předepsáno.

8. Nádoby zlaté a stříbrné do c. k. hlavního mincovního úřadu k roztavení zaslané musejí býti zapsány do seznamů od komisařů

Jako odměnu dostali z každého zlatého 1 haléf. Později odhadci byli zlatník Josef Achbauer, stříbrník Karel Lacksampfer, pak ještě přibráni byli zlatník František Schenzl a stříbrník Jan Kaltenmarker, kromě toho dva mistři krejčovští Michael Leinensieder a Baltasar Harlachner. — V celku ocenili do r. 1786 věci za 139.834 zl. 8 kr. 3¼ d.

společně podepsaných, ve kterých musí býti jak druh tak počet kusů vedle váhy jasně a přesně zaznamenán, a tento seznam musí býti k zásilce váhy přiložen. Než však takovéto kusy k roztavení vhodné budou odevzdány mincovnímu úřadu, musí býti pokaždé oznámení učiněno duchovní filiální komisi a spolu zaslán seznam kusů k roztavení navržených, a musí býti na její schválení čekáno.¹⁾

9. V příčině rozdělení kostelních paramentů chudým kostelům musí býti vždy čekán rozkaz filiální komise a nesmí býti žádný kus dán bez kvitance, v níž kusy musejí býti popsány. Při tomto rozdělení musejí však býti pokaždé oba komissaři přítomni.

10. Při vyloupání kamenů a perel je pokaždé nutna přítomnost obou komisařů, a třeba při tom používati všemožné opatrnosti, aby jak tyto, tak také předměty, z nichž byly vyloupány, přesně v protokolu byly vykázaný. Jakmile je jistá jejich část pohromadě, musejí býti po předchozím roztrídění a odhadu v malých partiích nejvíce nabízejícím prodány. Vyloupání kamenů a perel nemají však komissaři nikdy o své ujmě vykonati, nýbrž pokaždé vedle oznámení kusů k vyloupání určených a příčiny, proč je nutno vyloupati, vyžádati si schválení duchovní filiální komise.²⁾

11. O docházejících jakož i vydaných penězích musejí měsíčně dle předepsaného formuláře podávati výkazy.

12. Rozumí se dále též samo sebou, že vše, co v předešlých bodech bylo předepsáno, oba komissaři společně budou konati; žádný bez souhlasu druhého nesmí nic prováděti a nařizovati. K bezpečnějšímu dosažení tohoto společného postupu a kontroly musejí býti schránky,

1) Že i z Moravy mnoho zlata a stříbra do mincovního úřadu bylo odvedeno, toho důkazem jsou na př. ve fasc. k. 20. 15 uložené cedulky, jimiž z mincovního úřadu poukazuje se obnos 1701 zl 25 kr., 225 zl. 54kr., 887 zl. 26 kr., 959 zl. 43 kr. = 3754 zl. 59 kr., který dle nařízení gubernia z 13. dubna 1785 byl platebnímu úřadu komornímu odveden pro matici náboženskou Podobně na př. z klenotů a obrazu milostné Matky boží žarošické, jež oceněny byly na 1693 zl 23 kr, poslána byla část do mincovny k roztavení za obnos 631 zl. 44 kr.

2) Že skutečně také vyloupání klenotů v Brně prováděno bylo, toho důkaz podává na př. prastará velehradská infula. Byloť duchovní komisí 11. října 1786 uafizeno, aby všechny perly z této infule byly odpárány, náležitě roztríděny, znalci oceněny a při budoucí dražbě prodány. Na infuli bylo: 1. 400 perel váhy $3\frac{1}{4}$ kventl. v ceně 66 zl. 40 kr. — 2 jiných perel $2\frac{3}{4}$ kventl. v ceně 17 zl. 52 kr. 2 d. — 3. ještě jiných 1 lot $3\frac{1}{4}$ kventl. v ceně 48 zl. — 4. menších 4 loty 3 kvintl. v ceně 76 zl. — velice malých 22 lotů v ceně 20 zl. 54 kr. V celku oceněna celá infule na 294 zl. 22 kr. 3 d. Fasc. 7. 9. č. 22420/5446 de dato 3. novmb. 1786.

v nichž kostelní rekvizity a klenoty jsou uschovány, vesměs dvěma zámky tak opatřeny, aby každý z těchto komissařů jeden klíč měl, a druh bez druhu jednostranně nic provésti nemohl.

Ostatně povedou oba komissaři, poněvadž za všechno jednání stejně ručiti musejí, společně a v dohodě protokol exhibitorum, expeditionum a resolutionum, neméně inventáře, pak protokoly týkající se prodeje, záměny, roztavení a darování, dále deník a pokladnu a vůbec celou tuto věc. Na usnadněnou psaní protokolů, inventářů, úředních zpráv bude jim přidělen listovní, jenž od nich bude tou měrou záviseti, že oba za jeho práce a jiné chování budou ručiti.

Konečně očekává se od obou při tom skromné a shodné chování, aby nebylo příčiny, jim činiti výtky a vzniklé snad spory urovnávati nepříjemnými opatřeními.

Dne 28. prosince 1785 zaslána byla instrukce tato moravským gubernií do Vídně, načež, když byla předem prozkoumána dvorním úřadem knihovním, byla schválena dvorním dekretem ze dne 11. března r. 1786.¹⁾ Na základě tohoto dekretu byli dosavadní dva úředníci při depository, bývalý jezuitský bratr laik František Purketh a ingrossista knihovního úřadu Augustin Němec, ježto již do celé záležitosti se vpracovali a ji dosud ku spokojenosti opatrovali, jmenování komissaři skladu kostelních věcí a jiných nádob ze zrušených klášterů s roční remunerací 250 zl. z náboženského fondu. Zároveň pak jim uloženo, aby se ve všem přesně dle předepsané instrukce se řídili, realní kaucí 400 zl. se vykázali a předepsanou služební přísahu složili. Vreční dozor nad skladištěm dle přípisu gubernia ze dne 22. března 1786 podržel nadále gubernialní rada František z Beerů, jemuž komissaři měli podávati potřebné zprávy a v nutných a důležitých případech od něho vyžádati si poučení.

Týmže přípisem ze dne 22. března 1786 bylo gubernialnímu radovi Beerovi k dalšímu vyrozumění obou nově ustanovených komissařů spolu oznámeno, že nejvyšším dekretem ze dne 17. ledna 1786 bylo vydáno rozhodnutí, dle něhož židé při dražbách kostelních věcí mají býti vyloučeni jak ze zakázaného již nákupu posvátných nádob a kněžských rouch, tak také z nákupu krucifixův a oltářních antependií, z oněch však nádob, jež jsou zhotoveny v podobě křížů, a z jiných stříbrných schránek, k jejichž koupi jako jiní koupěchtiví mají býti připuštěni, že mají býti relikvie, jsou-li v nich jaké, předem vyňaty;

¹⁾ Fascikl 7. 9.

jakož i že dalším nejvyšším dekretem ze dne 16. února 1786 bylo prohlášeno, kterak se rozumí samo sebou, že náprsní kříže, na nichž není obrazu Spasitelova, prsteny a pastoralní berly praelátů židům při dražbě smějí býti ponechány.¹⁾

Od nově ustanovených komissařů Františka Purketha a Augustina Němce provedena třetí dražba kostelních a praelátských klenotů, stanovená na 11. září roku 1786 a následující dny. Za tím účelem připsím ze dne 22. června 1786 uloženo všem krajským úřadům, aby zaslanou jim tisknutou vyhlášku²⁾ dražby této ve svém okrese ve všeobecnou známost uvedly, spolu pak též požádány zemské vlády v Čechách a v Haliči, dále místodržitelství v Uhrách a vláda v Dolních Rakousích, aby dražbu netoliko v novinách, nýbrž i jiným obvyklým způsobem ve svých zemích oznámily.

¹⁾ Fasc. 7. 9. Nr. 5197/1223: »Dem Herrn Mittelsrath wird hiemit zur Nachricht und weiteren Verständigung der Depot-Komissarien hiemit eröffnet, dass durch ein höchstes Dekret vom 17. Jänner dieses Jahres die Entschlüssung erflossen sey: wienach die Juden bey den Versteigerungen der Kirchensachen, wie von dem bereits verbotenen Ankaufe der heiligen Gefässe und priesterlicher Kleidungen, also auch von jenen der Kruzifixe und Altarantependien auszuschliessen, aus denen in Form von Kreuzen gefassten und anderen silbernen Behältnissen aber, zu deren Ankaufe sie, wie andere Kaufwerber zugelassen werden mögen, die Reliquien, falls sich deren darinne befinden sollten, vor dem Verkaufe hinwegzunehmen seyen; dann dass mittels eines weiteren höchsten Dekrets von 16. des vorigen Monats erklärt worden: wienach es sich von selbst verstehe, dass die Pektoralkreuze, worauf das Bildnis des Heilandes sich nicht befindet, Ringe und Pastoralstäbe der Praelaten denen Juden in der Versteigerung kauflich hindangelassen werden dürfen.«

²⁾ Vyhláška zněla takto:

Nachricht von dem mähr. schles. königl. Gubernium.

Veräußerung des nach denen aufgehobenen Klöstern einbezogenen Tafelsilbers und jenen Kirchensilbers, welches nicht unter die Gattung der unmittelbar geistlichen Gefässe gehöret.

Es ist beschlossen worden, das nach den im Jahre 1784 u. 1785 aufgelassenen geistlichen Stiftern einbezogene Tafelsilber, nicht minder auch jenes aus den Kirchen, welches unter die Gattung der unmittelbar geistlichen Gefässe nicht gehört, als z. B. Rauchfässer, Lampen, Messkannen, Altarleuchter und dergleichen mehr den 11. September laufenden Jahres und die darauf folgenden Tage den meistbiethenden hindan zu lassen. Es wird also auf diese Tage jeder Käufer, was immer für einer Religion in das Depôt der Kirchen und anderer Kostbarkeiten in das nächst der Brünner Thor sub Nr. 33 gelegene k. k. Bankalhaus in die Behältnisse zu ebener Erde um 9 Uhr zu erscheinen förgeladen.

Brünn, 28. Juni 1786.

Cavriani.

Seznam předmětů při této dražbě prodaných uložen je ve fasciklu 7. 9. Poněvadž obsahuje však jen čísla položek, dále cenu odhadnou a vydraženou bez zevrubnějšího popisu jednotlivých předmětů, uvádíme tu jiný seznam, jenž obsahuje vlastní popis jednotlivých předmětů a jejich cenu odhadnou a připojujeme zároveň cenu, za kterou v dražbě byly prodány. Pro obsáhlost uvedeme jen některé předměty.

Seznam

veškerého v roce 1784 a 1785 zabraného stolního a praelatského stříbra, rovněž tak oněch kostelních klenotů, jichž možno použití ke každé jiné, než k bezprostředně duchovní potřebě.

Kláster Zábřovice.

Ex Rub. praetiosa:

Hlavního inventáře			Odhadnuty		Prodány:	
str.:	číslo		zl.	kr.	zl.	kr.
2	13	zlatý prsten s erbem ve skle vyrytým 3 # à 2 zl.	6	—	9	24
—	14	zlatý prsten s vyrytým znakem klášteřa 3¼ # à 3 zl.	9	45	11	23
—	15	tompakový pozlacený prsten s prostředním kamenem růžovým, karmasinovaný kristaly	—	12	1	10
—	17	{ Zlatý řetěz 17 # à 2 zl.	34	—	54	—
		{ Zlatý prsten s orientálním granatem, do něhož jsou dva kristaly vsazeny	3	—	5	—
—	18	{ zlatý řetěz 17¾ # à 2 zl. 45 kr. Zlatý prsten, jehož prostřední kámen je safir a karmasinovaný 6 routami	48	48 kr. 3 š	62	—
—	19	jiný prsten ze zlata	1	30	6	12
3	20	Spona k pluvialu se sedmi kameny různé barvy	1	30	6	31
3	21	Stříbrná obětní tabulka s nápisem	1	50	2	51

Ex Rub.: Kostelní stříbro.

Hlavního inventú atr.	číslo:		Odhadnutý zl. kr.		Prodáv. zl. kr.	
—	31	Stříbrná kropenka s kropáčem stříbrné pozlacené umývadlo s tácem	111	35	119	6
4	32	k pontifikální mši 5 lib. 3 loty à 1 zl. 15 kr.	203	45	206	12
		dto. dto. s tácem 4 lib. 4 l. 2 kv. à 1 zl. 10 kr.	154	35	166	—
		dto. dto. s tácem 2 lib. 12 l. 2 kv. à 1 zl. 5 kr.	82	52 kr. 2 ̄	85	24
		—	33	dvě velké stříbrné mešní konvičky s tácem 2 lib. 24 l. 3 kv. a 55 kr.	81	21 kr. 1 ̄
—	34	Pár mešních stříbrných konviček s tácem 1 lib. 3 kv. à 55 kr.	30	1 kr. 1 ̄	32	33
		Pár mešních stříbrných konviček s tácem 1 lib. 9 l. 3 kv. à 57 kr.	39	39 kr. 3 ̄	44	—
		Pár mešních stříbrných konviček s tácem 1 lib. 13 l. 3 kv. à 1 zl.	45	45	47	3
		Pár mešních stříbrných konviček s tácem 1 lib. 9 l. 3 kv. à 57 kr.	39	39 kr. 3 ̄	41	—
—	35	stříbrný pozlacený tác 25 l. 2 kv. à 55 kr.	23	22 kr. 2 ̄	29	21
—	36	stříbrný zvonek ku mši 12 l. 2½ kv. à 55 kr.	11	34 kr. 1½	12	20
5	39	6 oltářních svícňů 15 lib. 18 l. 2 kv. à 1 zl. 5	540	2 kr. 2 ̄	582	—
—	41	stará kaditelnice 2 lib. 6 l. à 55 kr. k tomu stříbrná loďka 24 lib 2 kv. à 45 kr.	64	10	71	10
			18	22 kr. 2 ̄	20	1

Rub.: Praelátské stříbro.

5	45	31 párů nožů s vidličkami stříbr- nými 5 lib. 18 l. 1 kv. à 55 kr.	163	23 kr. 3 ̄	188	2
		12 párů nožů s vidličkami stříbr- nými 1 lib. 16 l. à 55 kr.	44	—	54	30
		1 pár nožů s vidličkou stříbrnou				
		4 l. 2 kv. à 50 kr.	3	45	4	18

Hlavního inventáře		Odhadnuty		Prodány:			
str.	číslo:	zl.	kr.	zl.	kr.		
—	45	4 páry nožů s vidličkami stříbrnými 12 l. à 1 zl.		12	—	14	2
		8 stříbrných nožů a 7 vidliček 30 lotů à 55 kr.		27	30	34	—
6	46	47	lžic 4 lib. 18 l. 2 kv. à 55 kr.	134	17 kr. 2 9	157	30
—	47	tři stříbrné kávové lžičky 2 lot. 1/2 kv. à 55 kr.		1	56 kr. 3 1/2	2	30
—	48	dvě lžice na předkládání 13 lot. 3 kv. à 57 kr.		13	3 kr. 3 9	14	15
—	49	podnos se dvěma skleněnými miskami a 2 solničkami 1 lib. 25 l. à 1 zl. 5 kr.		61	45	70	20
—	50	čtyři kulaté kredenční tácy 4 lib. 7 lot. à 1 zl. 5 kr.		146	14	155	10
—	51	velká konvice na kávu 2 lib. 10 l. à 1 zl. 5 kr.		80	10	85	30
—	52	dva malé stolní svícný 19 l. 2 kv. à 55 kr.		17	52 kr. 2 9	20	35
		dva malé stolní svícný 22 l. 2 kv. à 1 zl.		22	30	25	35
—	53	2 rovné lžice k předkládání 21 l. à 55 kr.		19	15	21	59
—	54	6 vidliček stříbrných 21 l. à 40 kr.		14	—	18	40
—	55	24 malých desertních nožů, pak rovněž tolik konfektních vidliček 1 lib. 25 à 50 kr.		47	30	58	54
—	56	24 konfektních lžiček 1 lib. 3 lot. 3 kv. à 50 kr.		29	47 kr. 2 9	35	59
—	57	velký podnos s dvěma cukerničkami, 4 mušlemi na sůl a pepř, schránkou na hořčici, s dvěma nádobkami na ocet a olej, pak 4 girendolami 8 lib. 11 lot. à 1 zl. 5 kr.		289	15	320	—
—	58	tři velké nádobky na sůl 24 lot. 1 kv. à 55 kr.		22	13 kr. 3 9	26	—
7	59	stříbrný zvonek 5 lot. 3 à 55 kr.		5	16 kr. 1 9	6	4

Klášter Louka.

Stříbro v provisoriatu:

Hlavního inventáře		Odhadnuty:	Prodány			
str.:	číslo:		zl.	kr.	zl.	kr.
16	160	stříbrné velké umývadlo s tácem 4 lib. 4 lot. à 1 zl. 5 kr.	143	—	147	40
—	161	ovalní umývadlo se stříbrným tácem	128	22 kr. 2 š.	142	10
—	172	stříbrný podnos, záležející z velkého spodního tácu, mísky na limony, dvou schránek na sůl a na pepř, dvou nádobek na hořčici s lžičkami, dvou schránek na cukr a skořici 20 lib. 23 lot. à 1 zl. 5 kr.	718	15	742	—
18	173	úplně stříbrný příbor, skládající se ze dvou velkých ovalních hrnců s příklopy, ze dvou velkých kulatých hrnců s příklopy, 4 malých ovalních číší s příklopy, 4 čtyrohých mís, 4 třírohých mís, 4 velkých kulatých mís, 12 menších mís, 4 velkých ovalních mís na pečeně, čtyř malých, 84 talířů a 12 vidlic na drůbež, k tomu ještě pár nožů na krájení a vidličky	6842	20	7021	20

Rub. Kostelní klenoty v praelátské sakristii:

21	195	stříbrná kaditelnice s ložkou 3 lib. 8 lot. 3 à 1 zl. 5 kr.	113	28 kr. 3 š.	117	—
—	196	stříbrný zvonek 14 lot. à 1 zl.	14	—	14	50
—	197	stříbrný ruční svícen 16 lot. 1 kv. à 1 zl.	16	15	17	54

Rub.: V horní sakristii.

22	203	malá stříbrná lampa 1 lib. 13 lot. à 17 zl. 5 kr.	48	45	51	30
—	206	pár stříbrných pozlacených mešních konviček s tácem 1 lib. 16 kv. à 1 zl. 20 kr.	108	—	109	6

Hlavního inventáře		Odhadnuty :		Prodány :		
str. :	číslo :	zl.	kr.	zl.	kr.	
—	207	pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 25 à 1 zl. 15 kr.	71	15	71	21
—	208	pár stříbrných mešních konviček starého druhu 2 lib. 9 lot. 2 kv. à 1 zl.	73	30	76	—
—	209	pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 17 kv. à 1 zl. 20 kr.	108	—	108	3
—	210	stříbrná kropenka s aspergilem 2 lib. 21 kv. à 1 zl. 7 kr.	94	55	97	2

Klášter Vše ch svatých

—	—	zlatý prsten s jednou větší a 2 menšími routami	30	—	61	—
—	—	zlatý, poněkud menší prsten s 3 routami	10	—	20	30
30	270	zlatý prsten, jehož prostřední kámen je ovalní safir s 2 malými brilanty	10	—	11	3
—	—	zlatý prsten, v němž střední safir jest karmasinován dvěma routami	7	—	8	15
—	—	zlatý prsten se středním kamenem chrisolitem	3	—	13	10
—	—	zlatý prsten s hlavou anděla antiqua	2	—		
—	—	zlatý prsten s vrytým znakem do kamene	3	15		

Kostelní stříbro

31	276	pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 17 l. à 1 zl.	49	—	50	—
—	—	pár stříbrných konviček s tácem 1 lib. 20 l. à 1 zl.	52	—	52	15
—	—	pár stříbrných konviček s tácem 1 lib. 22 l. 2 kv. à 1 zl.	54	30	55	—
31	276	pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 21 lot. 2 kv. à 17 zl.	53	30	53	40
—	—	pár stříbrných konviček s tácem 1 lib. 21 l. à 1 zl.	53	—	53	30

Hlavního inventáře			Odbednuty		Prodány:	
str.:	číslo:		zl.	kr.	zl.	kr.
32	277	malá stříbrná lampa 1 lib. 24 l. 2 kv. à 1 zl.	56	30	116	—
—	—	malá stříbrná lampa 1 lib. 26 l. 1 kv. à 1 zl.	58	30		
33	285	dva malé stříbrné obyčejné svícný 24 lotů à 1 zl.	24	—	24	30
—	288	stříbrný pozlacený táč se skleně- nými, stříbrem okovanými mešními konvičkami 2 lib. 3 l. à 1 zl. 5 kr.	72	35	76	10

Rub. Praelátské stříbro:

34	294	velký stolní podnos s cukerničkou a nádobkou na hořčici, s dvěma skleněnými, stříbrem kovanými kon- vičkami na ocet a olej, 4 nádob- kami na sůl s podnosem uprostřed, na němž je mísa na lemony a 8 mísek pro zadělávané 7 lib. 8 lot. 1 kv. à 55 kr.	212	53 kr. 3 0	231	4
—	295	velké sur tout moderní, nahoře podnos s miskou, pak 4 mušlemi na konfekty, nádobka na hořčici a cukr, dvě skleněné, stříbrem ko- vané nádobky na ocet a olej a 4 nádobky na sůl 8 lib. 2 kvent. à 50 kr.	313	45	255	3

Klášter Hradisko.

Ex Rub.: Kostelní stříbro.

39	352	čtyři malé oltářní svícný 11 lib. 5 lot. à 1 zl. 5 kr.	386	45	395	—
40	356	tři stříbrné podstavce 4 lib. 6 l. à 55 kr.	122	50	151	—
—	360	k tomu náležející 3 stříbrné svícný 16 lot. 2 kv. à 1 zl.	16	30		
—	360	pozlacený 'lavoir s tácem 4 lib. 8 lot. à 1 zl. 12 kr.	163	12	176	—

Hlavního inventáře
str.: číslo:

		Odhadnuty		Prodány:			
		zl.	kr.	zl.	kr.		
—	362	pár stříbrných konviček s tácem 1 lib. 20 lot. à 1 zl. 5 kr.		56	20	58	8
		pár stříbrných konviček s tácem 2 lib. 22 lot. 1 kv. à 1 zl. 5 kr.		93	26 kr. 1 θ	100	59
41	270	dvě prostřední vasy 4 lib. 26 lot. 2 kv. à 1 zl.		154	30	317	42
		dvě prostřední vasy 4 lib. 31 lot. à 1 zl.		159	—		
—	371	dvě kaditelnice 5 lib. 15 lot. à 1 zl. 5 kr. k tomu ložka a lžička 31 lot. à 1 zl.		189	35	237	1
		kropenka s kropáčem 3 lib. à 1 zl.		96	—		
42	372	kropenka s kropáčem 3 lib. à 1 zl.		96	—	97	34

Rub.: Domácí stříbro.

—	376	stříbrný podnos se stříbrnou deskou, pod níž 4 velcí orlové a nad ní v ozdobě mušle na lemony, svícen, nádobka na ocet, olej, hořčici a cukr, jakož i čtyři mušle a dvě lžičky na hořčici 12 lib. 26 lotů 2 kv. à 57 kr.		389	58 kr. 2	435	—
—	377	velký hrnec na polévku s figurami a s tácem 11 lib. 3 l. à 1 zl. 5 kr. velký hrnec na polévku s figurami a s tácem 10 lib. 25 l. 2 kv. à 1 zl. 5 kr.		384	35	770	39
		dvě velké stříbrné mísy 4 lib. 2 kv. à 57 kr.		374	17 kr. 2 θ		
—	378	dvě velké stříbrné mísy 4 lib. 2 kv. à 57 kr. dvě velké stříbrné mísy 4 lib 4 l. à 1 zl. 5 kr.		122	4 kr. 2 θ	281	13
		pět menších stříbrných mís 7 lib. 19 l. à 55 kr.		143	—		
43	379	tři menší stříbrné mísy 4 lib. 10 l. 1 kv. à 1 zl. 5 kr.		222	45	245	—
—	384	17 talířů rosetových 14 lib. 9 l. 2 kv. à 1 zl. 5 kr. 23 talířů rosetových 19 lib. 28 l. 2 kv. à 55 kr.		149	46 kr. 1 θ	1155	10
				495	37 kr. 2 θ		
				583	27 kr. 3 θ		

Hlavního inventáře		Odhadnuty		Prodány :			
str. :	číslo :	zl.	kr.	zl.	kr.		
—	389	hladký podnos na lemony 3 lib. 13 l. 2 kv. à 55 kr.		100	22 kr. 2 š	103	1

Residence na Svatém Kopečku.

Ex Rub.: Kostelní stříbro.

55	514	dvě stříbrné hlavy andělů 1 lib. 10 lot. 2 kv. à 50 kr.		35	25	36	38
—	519	stříbrná lampa 11 lib. 18 l. à 50 kr.		308	20	326	30
		stříbrná lampa 8 lib. à 50 kr.		213	20	240	—
		stříbrná lampa 7 lib. 8 l. à 1 zl. 5 kr.		251	20	270	3
		stříbrná lampa 2 lib. 5 l. à 50 kr.		57	30	65	30
		stříbrná lampa 2 lib. 18 l. à 50 kr.		68	20	74	—
57	533	pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 16 l. à 50 kr.		40	—	46	20
		pár stříbrných konviček s tácem 1 lib. 14 l. à 50 kr.		38	20	43	45
—	538	stříbrný pozlacený lavoír s párem konviček a s dvěma tácy 4 lib. 16 l. à 1 zl.		144	—	165	30
—	539	zlatem a dobrými perlami protkaná mitra		86	—	124	—
—	542	stříbrná obětina představující město Lipník s třemi figurami, totiž Matky boží, sv. Jakuba a sv. Floriana 4 lib. 4 l. à 40 kr.		88	—	94	—
—	543	stříbrná obětina představující klášter Hradisko 1 lib. 13 l. à 40 kr.		30	—	33	—
—	544	stříbrná lampa 2 lib. 24 l. à 50 kr.		73	20	78	—
		stříbrná lampa 1 lib. 14 l. à 50 h.		38	20	42	1

Jihlavští Dominikáni.

66	634	malá stříbrná lampa tepané práce 20 l. à 1 zl. 5 kr.		21	40	24	2
—	635	malá stříbrná pozlacená lampa v po- době okřídleného srdce s řetízkem 1 lib. 6 l. à 40 kr.		25	20	32	10

Hlavního inventáře str.:	číslo		Odhadnutý :		Prodány :	
			zl.	kr.	zl.	kr.
—	636	malá stříbrná pozlacená lampa ve dvou řetízcích 1 lib. 4 l. 2 kv. à 40 kr.	24	20	29	10
—	637	větší zcela stříbrná lampa tepané práce s třemi řetízky 9 lib. 28 l. à 50 kr.	263	20	305	59
—	638	menší kostelní lampa tepané práce s 3 řetízky a s tolikéž hlavami andělů 3 lib. 2 kv. à 55 kr.	88	27 kr. 2	96	10
—	644	373 větších a menších obětín 13 lib. 19 l. à 30 kr.	217	30	227	3

Kláster ve Šternberku.

Rub. Domáci stříbro.

75	727	stříbrný podnos, záleží ze stříbrné desky, ze stříbrného podstavce s pěti mušlemi, s miskou na lemony, čtyř svícenů, nádobkou na hořčici a cukr, pak ze dvou stříbrných do stříbra zasazených nádob na ocet a olej 8 lib. 5 l. à 1 zl. 5 kr.	282	45	295	30
	728	dva malé hrnce s příklopy 3 lib. 4 l. à 1 zl. 5 kr.	108	20	114	4
—	729	dvě velké dlouhé mísy s držadly 6 lib. 10 l. à 50 kr.	168	20	203	—
	730	dvě prostřední mísy s držadly 8 lib. 30 l. à 50 kr.	238	20	286	15
—	731	čtyři menší bez držadel 7 lib. 20 l. à 50 kr.	203	20	240	3
—	732	dvě větší mísy bez držadel 5 lib. 2 kv. à 50 kr.	133	45	151	—

Ex Rub.: Kostelní stříbro.

78	767	stříbrná lampa 4 lib. 12 l. à 40 kr.	93	20	100	
—	768	stříbrná kaditelnice 2 lib. 9 lotů à 50 kr.	60	50	70	6

Hlavního inventáře		Odbadnuty:		Prodány:			
str.:	číslo:	zl.	kr.	zl.	kr.		
—	769	stříbrné pozlacené staré umývadlo 4 lib. 19 l. à 1 zl. 8 kr.		166	36	176	3
—	772	šest oltářních stříbrných svíců 10 lib. 30 l. 2 kv. à 1 zl. 5 kr.		379	42 kr. 2	381	6
79	776	164 obětín 5 lib. 5 l. à 36 kr.		99	—	107	3
—	777	pár z části pozlacených mešních konviček s tácem 1 lib. 4 l. à 50 kr.		30	—	36	—

Klášter Fulnek.

Rub.: Domácí stříbro.

81	795	stříbrný podnos, záleží z desky, velké mísky na lemony s balda- chinem, 8 mušlí na zadělávané, schránky na cukr a hořčici, pak 4 schránky na sůl 8 lib. 12 lotů à 40 kr.		178	40	180	30
—	796	dva hrnce na polévku s tácy 5 lib. 20 l. à 1 zl. 5 kr.		195	—	207	
82	799	čtyři stříbrné stolní svícny 2 lib. 26 l. à 50 kr.		75	—	91	40

Ex Rub.: Kostelní stříbro.

83	S14	velká stříbrná ampule 9 lib. 1 l. à 1 zl. 5 kr.		313	5	338	30
		malá stříbrná ampule 1 lib. 8 l. à 1 zl. 5 kr.		43	20	53	11
		malá stříbrná ampule 1 lib. 10 l. à 1 zl. 5 kr.		45	30	54	59
		—					
—	S15	stříbrná kaditelnice s ločkou 2 lib. 7 l. à 1 zl. 5 kr.		76	55	92	3
—	S16	pár stříbrných měšních konviček s tácem 1 lib. 2 l. à 1 zl.		34	—	38	1
—	S19	šest stříbrných kostelních svíců 9 lib. 20 l. à 10 kr.		51	20	61	3
—	821	čtyři malé svícny z dobrého stříbra 2 lib. 1 l. à 1 zl.		65	—	67	—

Jevišská residence.

Hlavního inventáře str.:	číslo:		Odhadnuty:		Prodány	
			zl.	kr.	zl.	kr.
89	847	{ pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 7 l. à 40 kr.	26	—	28	—
—	848	{ pár stříbrných mešních konviček s tácem 1 lib. 6 l. 1/2 kv. à 1 zl. 3 kr.	40	1 kr. 3 1/2 š	43	—
—	849	pár stříbrných svícňů 19 l. 3 kv. à 57 kr.	18	45 kr. 3 š	19	45
—	849	kaditelnice s ložkou 2. lib 11 lotů à 40 kr.	50	—	52	—

Klášter Hradisko.

Ex Rub.: Pontifikalie z prelátské kaple.

—	911	stříbrné pozlacené velké umývadlo s konví 3 lib. 27 l. à 1 zl. 12 kr.	147	36	153	—
—	912	podobný tác s dvěma mešními konvičkami 2 lib. 16 l. à 1 zl. 20 kr.	106	40	107	11

Rub.: Světské stříbro.

926		Tak zvaný Vídeňský stříbrný podnos, záleží ze stolu, na němž massivní stříbrný podnos s miskou na lemony, a různými menšími figurami, čtyřmi skleněnými stří- brem kovanými nádobkami, dvěma nádobkami na hořčici, dvěma na sůl a pepř, dvěma mušlemi na koření a čtyřmi svícny, 24 liber, 20 l. à 1 zl. 5 kr.	853	40	884	—
—	927	dva stříbrné hrnce na polévku s příklopy a s tácy 21 lib. 7 l. à 1 zl. 5 kr.	735	35	741	—
—	928	4 garniturové svícny 4 lib. 22 l. à 1 zl. 5 kr.	162	30	165	3
—	929	dva obyčejné svícny 1 lib. 11 l. 2 kv. à 1 zl.	43	30	45	10
—	933	{ stříbrná konev na kávu 2 lib. 1 l. à 55 kr.	59	35	64	30
		{ stříbrná konev na čaj 27 l. à 57 kr.	25	93	26	33

Klášter Velhradský.

Klášterní stříbro.

Hlavního inventáře str.	číslo:		Odhadnuty		Prodány :	
			zl.	kr.	zl.	kr.
—	981	Velký podnos s miskou na lemony, nádobkou na cukr a hořčici, čtyřmi svícny, 4 nádobkami na sůl a velkou stříbrnou deskou 11 liber, 12 l. à 1 zl. 5 kr.	394	20	417	—
—	983	dva stříbrné podnosy, z nichž každý sestává ze stříbrné desky, mísky na lemony, nádobky na cukr a hořčici, dvou skleněných stříbrem okovaných nádobek a dvou nádobek na sůl; první váží 2 libry 11 l. à 1 zl. 5 kr.	81	15	} 179	—
		druhý váží 2 lib. 16 l. à 1 zl. 5 kr.	86	40		
—	985	umývadlo s konví 2 libry 19 lotů à 1 zl. 5 kr.	89	55	93	3

Ex Rub. Kostelní stříbro.

1018	pár stříbrných pozlacených mešních konviček z tácem 28 l. à 50 kr.	23	20	26	1
— 1019	pár stříbrných pozlacených mešních konviček 1 libra 13 l. à 55 kr.	41	15	44	—
	pár stříbrných pozlacených mešních konviček 1 libra 28 l. à 55 kr.	55	—	59	1
— 1022	dva prostřední oltářní svícny tepané práce 8 lib. 4 l. à 1 zl. 5 kr.	281	40	298	11
— 1023	dva menší oltářní svícny 2 libry 5 l. à 1 zl. 5 kr.	74	45	80	1
— 1025	velká stříb. lampa 9 lib. à 1 zl. 5 kr.	312	—	355	—

Vranovští Pavláni.

Ex Rub.: Kostelní stříbro.

— 1065	172 velkých a malých stříbrných obětín 10 lib. 26 l. à 36 kr.	207	36	231	3
	17 velkých a malých obětín 2 lib. 7 l. à 50 kr.	59	10	61	20

Hlavního inventáře
str.: číslo:

		Odhadnuty:		Prodány:			
		zl.	kr.	zl.	kr.		
—	1065	5 velkých a malých stříbrných obětín 1 lib. 26 l. 2 kv. à 1 zl. 5 kr.		63	22 kr. 2 š	67	1
		zlaté srdce 5 # à 2 zl. 45 kr.		13	45	16	10
—	1077	dvě velké vásy na květiny 4 lib. 29 l. à 1 zl. 5 kr.		170	5	183	1
		dvě velké vásy na květiny 4 lib. 29 l. à 1 zl. 5 kr.		170	5	183	3
		dvě velké vásy na květiny 4 lib. 24 l. à 1 zl. 5 kr.		164	40	174	—
—	1078	čtyři menší oltářní svícny tepané práce 6 lib. 16 l. à 45 kr.		156	—	171	—
—	1079	velká lampa 8 lib. 23 l. à 55 kr.		255	45	278	3
—	1080	dvě prostřední lampy 7 lib. 10 l. à 1 zl. 5 kr.		253	30	267	3
—	1081	menší lampa 2 lib. 16 l. à 1 zl. 5 kr.		86	40	97	41
		" " 1 lib. 18 l. à 55 kr.		45	50	50	—
		" " 1 lib. 22 l. à 45 kr.		40	30	50	—
—	1082	velká kostelní lampa 8 lib. 13 l. à 1 zl.		269	—	274	—
		menší kostelní lampa 3 lib. 4 l. à 1 zl. 5 kr.		108	20	114	11
—	1083	stříbrná kroupka 2 libry 22 l. à 1 zl. 5 kr.		93	10	97	40
—	1084	stříbrná kaditelnice s ložkou 4 lib. 5 l. 2 kv. à 1 zl. 5 kr.		144	37 kr. 2 š	156	—
—	1101	pár stříbrných pozlacených mešních konviček s táčem a zvonkem 2 lib. 21 l. à 1 zl. 12 kr.		102	—	119	1

Jaroměřičtí Serviti.

Ex Rub. Stříbro a jiné klenoty.

—	1627	dvě lampy stejné velikosti a práce 6 lib. 1 l. à 50 kr.		160	50	177	—
—	1628	dvě menší lampy 4 lib. 28 l. à 50 kr.		130	—	147	—
—	1629	stříbrná kaditelnice s ložkou a lžičkou 3 lib. 8 l. à 1 zl.		104	—	106	30

Hlavního inventáře str.:	číslo:		Odhadnuty:		Prodány:	
			zl.	kr.	zl.	kr.
— 1631	pár stříbrných pozlacených mešních konviček s tácem tepané práce 1 lib. 6 l. à 1 zl. 5 kr.	.	41	10	43	10
— 1635	{ 39 obětín s řetízkem 2 lib. 27 l. à 36 kr.	.	54	36	{ 71	21
		1 obětina 11¾ lotu à 1 zl. 5 kr.	12	43 kr. 3 š		
— 1639	velká stříbrná koruna z loretánské Matky boží 1 lib. 12 l. à 50 kr.	.	36	40	38	20

Klášter Žďárský.

— 1660	{ tři páry stříbrných svícenů 10 lib. 21 l. à 40 kr.	.	227	20	260	—
		pár stříbrných menších svícenů 2 lib. 14 l. à 50 kr.	65	—	72	—
— 1662	stříbrná lampa podoby srdce v koruně 3 lib. 12 l. à 50 kr.	.	90	—	102	—
— 1663	dvě jiné lampy v podobě okřídlených srdcí 3 lib. 4 l. à 40 kr.	.	66	40	80	3
— 1665	7 stříbrných andělů 3 lib. 22 l. à 50 kr.	.	98	20	108	3
— 1673	kaditelnice s ložkou a řetízkem 3 lib. 21 l. à 50 kr.	.	97	30	112	20

Brněnští Dominikáni.

— 1852	pár stříbrných pozlacených mešních konviček s tácem 3 lib. 10 lotů 2 kv. à 1 zl.	.	106	30	113	59
— 1853	{ stříbrná kaditelnice s ložkou 2 lib. 29 l. à 40 kr.	.	62	—	75	3
		stříbrná kaditelnice s ložkou 2 lib. 19 l. à 50 kr.	69	10	83	7
— 1857	{ velká stříbrná lampa 8 lib. 16 l. à 50 kr.	.	226	40	271	—
		stříbrná lampa 4 lib. 12 l. à 50 kr.	116	40	139	6
— 1859	dvě malé lampy 2 lib. 8 l. à 50 kr.	.	60	—	66	—

Brno 26. září 1786.

V celku oceněny všechny věci při této dražbě na 48.733 zl. 57 kr. ¾ kv a prodány za 52.131 zl. 24 kr.

Po této třetí dražbě, konané, jak již zmíněno, dne 11. září 1786 a následující dny, vydáno bylo 19 prosince téhož roku nařízení,¹⁾ že stávající v jednotlivých zemích depositoria kostelních paramentů mají přestati a úplně býti vyprázdněna. Za tou příčinou mají býti všechny předměty vhodné pro lokální kaplanky a fary beze všeho odevzdány Ordinariům dle poměru velikosti jejich diecesí k dalšímu rozdělení prostřednictvím dekanátův.

Co se týče zlatých a stříbrných klenotů, mají býti všude roztaveny a perly a drahokamy ihned dražbou prodány.

Toto nařízení bylo oznámeno olomouckému arcibiskupu, brněnské kapitole, úřadu knihovnímu, jakož i depotním komisařům, kterým spolu dán od gubernia dne 27. prosince 1786 rozkaz, aby rozřídili předměty ve skladišti uložené, pokud hodí se pro fary a lokální kaplanky, pak ony klenoty zlaté a stříbrné, jež mají býti roztaveny, dále perly a drahokamy, které mají býti dražbou prodány, a neméně ostatní nádhernější paramenty, které na rozdělení jsou příliš drahocenné a jen do rukou duchovních mohou býti prodány, a o každém druhu co nejdříve spolehlivý seznam sestavili.

Když nařízení toto bylo provedeno, vykonána byla dražba předmětů k prodeji určených po obvyklé vyhlášce ve dnech 26., 27. a 28. února a 1. března r. 1787. Dva dražební protokoly uloženy jsou ve fascikulu 7./9. První z nich obsahuje seznam oněch klenotů, které dne 26. února 1787 veřejnou dražbou byly prodány každému koupěchtivému. Druhý obsahuje seznam drahocenných duchovních nádob a paramentů, jež dne 27., 28. února a 1. března 1787 bezprostředně duchovenstvu byly prodány. Budiž nám dovoleno opět uvést z obou těchto protokolův aspoň některé předměty:

A. Protokol dražební

oněch klenotů, které v kostelním depositoriu dne 26. února 1787 veřejnou dražbou každému koupěchtivému byly prodány.

Hlavního inventáře		Odhadnuty :		Prodány :		
str. :	číslo :	zl.	kr.	zl.	kr.	
31	272	dobré kameny z ciboria 4 kar. à 14 zl.	56	—	75	30
		safír koupil Gottang	1	—		

¹⁾ Fasc. 7, 9.

Hlavního inventáře			Odhadnuty:		Prodány:	
str. :	číslo :		zl.	kr.	zl.	kr.
42	374	diamantky z melchisedecha $1\frac{1}{16}$ karátu à 14 zl.	14	52 kr. 2 š	} 21	—
		k tomu příslušné rubínky koupil žid Paroch	1	40		
83	812	dobré kameny z pacifikálního relikviáře $2\frac{2}{4}$ kar. à 14 zl., koupil Lackstampfer	35	—	47	—
107	1041	Dobré perly z Velehradské infule 400 perel $3\frac{2}{4}$ kv., koupil Jung	66	40	92	—
		ovalovité perly $2\frac{2}{4}$ kv., koupil Lackstampfer	17	52 kr. 2 š	30	—
		jiné perly 1 lot $3\frac{2}{4}$ kv. koupila Valburga Botoner .	48	26 kr. 1 š	101	—
		menší perly 4 loty 3 kv. koupil žid Falkper .	76	—	180	10
		zcela malé perly 6 lotů 1 kv. infule k vypálení, atlasová podšívka a nepravé skleněné kameny koupil Peschel z Bučovic	62	30	115	—
109	1076	dobré kameny z monstrance a z melchisedecha $2\frac{3}{8}$ kar. à 18 zl.	42	45	50	50
111	1098	dobré perly kolem sanktuaria z monstrance $1\frac{1}{8}$ lotu à 10 zl., koupila Majerová z Vídně	20	15	90	—
116	1148	modře vyšívané roucho Matky boží se zlatými krajkami, koupil Rosenberger	6	—	10	40
116	1154	bohatě vyšívané roucho Matky boží se zlatými krajkami, koupil žid Peretz	10	—	13	20
158	1686	dobré kameny z melchisedecha $3\frac{1}{16}$ karátu à 18 zl.	55	7 kr. 2 š	90	11
322	3798	trojnásobná šňůra dobrých perel smíšených s granáty, koupil Israel Herz	10	—	15	3
329	3871	třináct skleněných kostelních lustrů koupili milonický farář a Jung	46	—	98	10

Hlavního inventáře			Odhadnuty		Prodány :	
str. :	číslo :		zl.	kr.	zl.	kr.
395	3956	dobré kameny z melchisedecha 1 ⁵ / ₁₆ karátu à 14 zl., koupil Josef Hauptmann	18	22 kr. 2	25	30
—	4075	dobré kameny z křížku 4 ¹ / ₂ karátů à 24 zl., koupil Gottang	102	—	130	6
346	4076	routy z monstrance a melchisedecha 11 ¹ / ₄ karátu à 14 zl., koupila Bauerová z Vídně	157	30	244	30
—	4077	brillantý 1 ³ / ₄ kar. à 40 zl.	70	—	81	—
—	4078	dobré kameny z melchisedecha 2 ³ / ₁₆ karátu à 18 zl., koupil Jung	39	22 kr. 2	62	—
355	4149	bohatě zlatem protkané roucho Matky boží s červenými květinami a podšívkou, koupil Israel Herz	10	—	28	2
357	4162	modré hedvábné bohatě zlatem protkané roucho Matky boží, nahoře a dole s úzkými zlatými portami koupil žid Paroch	7	—	12	1
358	4170	bílé zlatem a stříbrem protkané roucho Matky boží; koupil Mojžíš Rausnitz	10	12	11	9
—	4172	bílé zlatem a stříbrem bohatě protkané roucho Matky boží se zlatými krajkami, koupil žid Kolliner	6	—	19	11
388	4576	dobré kameny z melchisedecha 3 ¹ / ₁₆ karátu à 14 zl., koupil Jung	51	37 kr. 2	66	—
—	4577	dobré kameny z relikviáře 4 kar. à 16 zl., koupil Dom. Hauptmann	64	—	71	—
391	4644	zlámaná monstrance z mědi, pozlacená, záležející z 8 kusů, koupil Herrmann z Vídně	2	—	2	52
392	4650	pozlacená měď a mosaz sebraná po zlámání rozličných relikviářův a křížů, koupili Simon Josef a Schamschl	6	45	15	40

Hlavního inventáře		Odhadnutý:		Prodány:			
str.:	číslo:	zl.	kr.	zl.	kr.		
—	4655	dobré perly z ciboriového pláště koupil Aron Löbl		2	—	10	31

V celku oceněny všechny věci při této dražbě na 1351 zl. 8 kr. 1 š a prodány za 2275 zl. 38 kr. 2 š.

V Brně 17. března 1787.

B. Dražební protokol

oněch drahocenných duchovních nádob a rouch, které dne 27., 28. února a 1. března 1787 bezprostředně duchovenstvu byly prodány.

32	278	stříbrný pozlacený kalich s patenou 1 libra 26 lotů à 1 zl. 20 kr., koupil litovelský farář	77	20	81	10
63	598	silně pozlacený kalich s emailova- nými obrazy s patenou, 2 libry à 1 zl. 15 kr., koupil koryčanský farář	80	—	82	30
67	656	stříbrný pozlacený kalich s patenou 1 lib. 27 l. à 1 zl. 20 kr., koupil děkan z Doubravníku	78	40	79	40
96	954	stříbrný pozlacený, emaily a do- brými kameny posázený kalich s patenou 1 lib. 23½ l. à 1 zl. 5 kr. dobré kameny koupil farář z Nákla	60 3	7 kr. 2 —	75	—
111	1092	tři kanonické tabulky 4 lib. 7 l. à 1 zl. 5 kr. koupil znojemský děkan	146	15	158	—
261	3033	celý ornát s květinami ze zlata a hedvábí vetkanými, se zlatými por- tami, záleží z kasule s příslušen- stvím, z 1 pluvialu, pak 2 dalmatik se střapci a příslušenstvím; koupil farář z Velké Bytše	90	—	165	—

Hlavního inventáře		Odhadnuty:		Prodány:			
str.:	číslo:	zl.	kr.	zl.	kr.		
—	3034	karmasinově červený ornát s květinami ze zlata a hedvábí vetkanými, se zlatými polovičními portami, záleží z kasule s příslušenstvím, pluvialu, ze 2 dalmatik se štrápci a příslušenství, koupil kojetínský farář		150	—	178	—
262	3036	tři kasule z hedvábné bohatě stříbrem protkané látky s příslušenstvím à 10 zl., koupili bystrický farář a žďárský děkan		30	—	139	—
300	3526	červeně sametový, bohatě zlatem protkaný ornát se stříbrnými portami, záleží z antipendia, z pluvialu se štrápci, 2 dalmatik, 1 kasule s příslušenstvím ke kalichu ze 2 štol a 2 manipulů, koupil syrovický lokal.		66	—	166	—
318	3722	6 bohatě zlatem vyšívaných červeně sametových kasul se zlatými portami a příslušenstvím à 15 zl., koupili slatěnický farář, prostějovský děkan a nákelský farář		90	—	431	—
327	3838	9 zlatem protkaných kasul se zlatými portami s příslušenstvím à 10 zl., koupili nivnický farář, brněnský arcikněz, zbraslavský a valčský farář		90	—	537	30
335	3956	stříbrná pozlacená monstrance se zbylým karmesirováním melchisedeche 7 lib. 25 l. à 1 zl. 5 kr., koupil litovelský farář		269	45	280	—
367	4316	ornát z látky zlatem protkané, záležející z kasule s příslušenstvím, ze dvou dalmatik s příslušenstvím, z pluvialu se stříbrnou sponou, koupil ivančický děkan		80	—	161	—

Hlavního inventáře		Odhadnuty :		Prodány :			
str. :	číslo :	zl.	kr.	zl.	kr.		
—	4317	tři k němu náležející kasule s příslušenstvím à 19 zl., koupili ochozský, zbraslavský farář a žďárský děkan		48	—	165	30
368	4318	ornát z látky zlatem protkané s kasulí, s příslušenstvím, s 2 dalmatikami, s pluvialem se stříbrnou sponou, koupil opavský děkan		110	—	203	—
—	4319	pět k tomuto ornátu náležejících kasul s příslušenstvím à 20 zl., koupili lysický, prostějovský, nakelský a slatěnický farář		100	—	367	—
375	4450	stříbrem a zlatem bohatě protkaný s jemnými portami, záleží z kasule s příslušenstvím, ze 2 dalmatik se střapci, z pluvialu s mosaznou sponou koupil baron Schönowitz		108	—	243	—
389	4604	stříbrný pozlacený kalich s emaily s patenou 2 lib. 9 l. à 1 zl. 5 kr.		79	5	87	—

V celku oceněny všechny věci při této dražbě na 5685 zl. 19 kr. 3 š a prodány za 11622 zl. 20 kr.

Vojtěch Gruber, František Purketh, Augustin Němec,
účetní rada. komissari kostelního depositoria.

V Brně 17. března 1787.

Dostaly-li se oněmi čtyřmi dražbami mnohé cenné klášterní a kostelní věci, zvláště četné skvosty namnoze vzácné ceny umělecké, do rukou nejméně řečeno nepovolaných, stalo se tak měrou ještě větší, když uděleno bylo firmě Dobruškově výhradné právo kupovati předměty ze zrušených chrámův a klášterů. Majitelkou firmy této byla vdova po bohatém nájemci tabáčního obchodu v Brně Šalomounu Dobruškovi, Šendel Dobruška. Davši se pokřtiti se syny svými, přijala na křtu jméno Kateřiny. Tušíc ze zrušených klášterů bohatou kořist, přestěhovala se již r. 1781 z Brna do Vídně, načež se svým synem Františkem Tomášem ze Schönfeldu, známým tehdy básníkem, podjala se obchodu s klášterními a kostelními klenoty.

V prvních letech neměla ovšem firma Dobruškova výlučného práva na nákup těchto klenotů, než počínajíc r. 1788 dovedla ponenáhlu nákup tento úplně do svých rukou dostati. Hned 12. ledna¹⁾ zmíněného roku 1788 vydáno bylo rozhodnutí císařské, že drahokamy a perly mezi kostelními klenoty se naskýtající mají býti ponechány židovce Šendel Dobrušce a jejímu nejstaršímu synu Tomášovi, kteří v této příčině mají býti považováni za jednu osobu, za cenu odhadnou s přídavkem 10 ze sta za hotové a za dovolení, by je beze cla mimo zemi směli vyvážeti, a to tím způsobem, aby ihned znalci slušný a nestranný odhad těchto klenotů byl proveden, a jakmile Dobrušková nebo její syn převezmou některou partii, hotově za ni bylo s přídavkem 10% zapláceno. Odhadcům při tom s důrazem byl uložen svědomitý a slušný postup při odhadu s podotknutím, že při nesprávném, na škodu náboženského fondu vykonaném odhadu odškodněná na nich se provede, tam však, kde by odhad vykonali nad jeho pravou slušnou cenu, že budou povinni podržeti příliš vysoko odhadnuté zboží sami. Guberniu bylo spolu nařízeno, by se dle tohoto nejvyššího nařízení ihned co nejpřesněji řídilo, s poznamenáním, že v příčině cla prostého vývozu tohoto zboží, čeho třeba, se zařídí.

¹⁾ Fascikl 7 9.

Výnos tento vzat byl c. k. guberniem moravským na vědomí s podotknutím, že ač v době přítomné není zásoby kostelních předmětův, a ještě méně drahokamův a perel, přece v případech, jež by se budoucně naskytly, bude naň vzat náležitý zřetel, a že gubernium proto zařídí vše potřebné.

Dostavši takto do svých rukou právo kupovati klenoty a perly, firma Dobruška v brzku postoupila dále. Předložilať císaři žádost, aby s ní učiněna byla smlouva o převzetí všech kostelních klenotů. Na rozklad dvorní komise, vydal císař již 19. února toto pamětihodné rozhodnutí:¹⁾

¹⁾ Nebude snad od místa uvéstí je v doslovném znění:

In einem an Se Majestät bezeichnetem Gesuche hat Katharina Dobruska und ihr Sohn Thomas Schönfeld gebethen, mit ihnen über die Abnahme der kirchlichen Präziosen einen Vertrag einzustossen, und auf den hiewegen erstatteten gehorsamsten Vortrag haben Allerhöchst dieselbe nachstehende Entschliessung zu ertheilen geruhet.

Mit der Dobruskaischen Familie ist ein förmlicher Kontrakt sogleich zu errichten, da er zur Sicherheit beider Partheyen, besonders aber der Subkontrahenten dieser Familie dienen muß, und dazu ist der Kammerprokurator beizuziehen. Zu diesem Kontrakt haben die Bedingnisse folgende zu seyn: daß nämlich

1. Alle Präziosengeräthschaften ohne Ausnahme von was immer für Name so nicht allein in Geschmuck, sondern in allen denjenigen Geräthschaften bestehen, welche nicht als lediges Gold un Silber in das Münzamt gegeben werden, oder zur Vertheilung an die neuen Pfarreyen und Lokalkaplaneyen bestimmt, und an die Bischöfe vorschriftmässig vertheilt sind, oder gleich vertheilt werden sollen.

2. Die Präziosen und Geräthschaften des ganzen geistlichen Fonds sollen darunter verstanden seyn, also gehören auch dahin ohne Ausnahme, welche sowohl in gesamtten deutschen als hungarischen Erblanden jetzo schon vorhanden sind, oder noch durch vielleicht neu erfolgende Aufhebungen sich jemals vorfinden werden; dadurch hören also alle Depositorien und Lizitationen von geistlichen Effekten von nun an gänzlich auf.

3. Damit die Schätzung dieser Präziosen billig sey, und nicht die Lizitations- sondern die wahren kaufmännische Preise gesetzt werden, so müssen die Schätzmeister zu einem gleichen Preise und Aufgabe von 10%, wie der Contrahent Dobruska, wenn sie ihn überhielten, zu Übernehmung derselben angehalten werden, weil sonst dieses nur zum Spiel diene, um wiederum all diejenigen Inkonvenienzen, Verzögerungen und Beköstigungen der Depositorien und Lizitationen, neuerdings aufleben zu machen, welche doch hiedurch auf einmal und für beständig beseitigt werden.

4. Die Brechung dieser Präziosen, welche Zeit und Personale kostet und die Gefahr der Veruntreuung, der Verschleppung und der Vertauschung neuerdings darbietet, ist zu unterlassen, ausgenommen in jenen einzelnen Fällen, wo die Schätzmeister und die Übernehmer Dobruska mit den Preisen nicht können übereinkommen, und über den Werth eines oder des andern Steines ein wichtiger Unterschied entstehet, jedoch sind immer alle heilige Gefässe so zu verunstalten, nemlich entzwey zu brechen, oder zu

S rodinou Dobruškovou budiž učiněna hned smlouva. Hlavní podmínky této smlouvy necht jsou tyto:

1. Všecky klenoty bez výjimky jakéhokoli jména, jež nezáleží jen z ozdobných věcí, nýbrž ze všech těch předmětů, které se neodvedou jako ryzí zlato a stříbro do úřadu mincovního, nebo které nejsou určeny k rozdělení pro fary a lokální kaplanky a dle předpisu biskupům nejsou rozděleny nebo se nerozdělují, mají býti odevzdány firmě Dobruškově.

2. Tím mají se rozuměti všechny klenoty a předměty celého duchovního fondu, tedy také všechny ty, které již nyní jsou v zásobě ve všech německých jakož i uherských zemích dědičných nebo snad ještě novými zrušeními v zásobě budou. Tím přestávají všechna depositoria a dražby duchovních předmětů v úplně.

3. Odhadci musejí klenoty, jestliže je přílišně odhadli, za cenu od nich udanou s příplatkem 10 procent sami převzítí.

4. Lámání těchto klenotů, jež vyžaduje času a personálu a skýtá znovu nebezpečství zpronevěry, zašantročení, záměny, musí přestati, vyjímajíc ony případy, kdy odhadci a přejímatel Dobruška nemohou se o ceně shodnouti a o ceně toho neb onoho kamenu rozpor vznikne; než všechny posvátné nádoby mají býti tak znetvořeny,

biegen, um allen Mißbrauch zu vermeiden, ohne jedoch alle Steine einzelweis aus selben auszubrechen.

5. Sollen alle Präziosen dieser Kategorie nicht einzelweis, sondern alle zusammen von der ganzen Monarchie dieser Kompagnie, die Kräfte genug dazu hat, gleich sobald möglich übergeben werden, und um bei Außerlanderschaffung alle Anstände bei den Mäuten zu vermeiden, so ist auf jedes Stück das Amtsiniegel zu drucken.

Auf diese Art ist der Kontrakt gemeinschaftlich mit der Dobruskaischen Familie gleich zu entwerfen, und hier vorzulegen, um sodann zur baldigen Übergabe der sammentlichen Effekten und Präziosen schreiten zu können.

Infolge dieser allerhöchsten Entschliessung wird der niederösterreichischen Landesregierung unter einem verordnet, den Kontrakt zu entwerfen, und zur Erholung der höchsten Bestätigung hierher zu übergeben. Von dieser getroffenen Einleitung wird demnach das Gubernium zur mittlerweiligen Benehmung mit dem Beisatze Nachricht gegeben, daß demselben von dem geschlossenen Vertrage eine Abschrift zur Nachachtung ehestens werde zugesendet werden.

Immittelst hat das Gubernium von den alldort vorhandenen kirchlichen Präziosen und Gerätschaften ein Verzeichniß sammt Schätzung hierher einzuschicken, und damit von Zeit zu Zeit so oft eine weitere Parthie vorhanden ist, fortzufahren, damit diese Verzeichnisse der Dobruska zu ihrer Maßnehmung hierlandes hinausgegeben werden mögen.

Wien den 19 Hornung 1788.

totiž zlomeny nebo ohnuty, aby všemu zneužití bylo zabráněno, aniž však drahokamy jednotlivě z nich byly vylámaný.

5. Všechny klenoty této kategorie nemají býti jednotlivě, nýbrž všechny pohromadě z celé monarchie pokud možno ihned odevzdány této kompanii, jež má k tomu dosti sil. Aby pak při vývozu mimo zemi při mýtech byly odstraněny všechny obtíže, má býti každý kus opatřen pečeti.

Tímto způsobem má býti společně s rodinou Dobruškovou návrh smlouvy ihned učiněn, a zde předložen, aby se mohlo přikročiti k brzkému odevzdání všech předmětův a klenotův.

Dle tohoto nejvyššího rozhodnutí nařizuje se spolu dolnorakouské zemské vládě, aby návrh smlouvy učinila, a sem k nejvyššímu potvrzení předložila. O tomto opatření vyrozumívá se gubernium k zatímnímu postupu s podotknutím, že mu bude opis učiněné smlouvy co nejdříve poslán. —

Zatím nechť gubernium zašle sem seznam všech kostelních klenotův a předmětů spolu s odhadem, a čas od času, jakmile je další partie pohromadě, nechť pokračuje v zasílání těchto seznamův, aby mohly býti firmě Dobruškově k jejímu dalšímu zařízení dodány.

Několika dalšími výnosy po té bylo toto nejvyšší rozhodnutí ještě vysvětleno a doplněno. Tak dekretem ze dne 5. května 1788¹⁾ bylo nařizeno, že všechny předměty, byť i byly sebe horší, mají býti ponechány firmě Dobrušce a jejímu synu za týchž podmínek jako klenoty, a že proto budoucně nemá býti konána žádná další dražba kostelního nářadí.

O měsíc později, totiž 6. června 1788,¹⁾ vydáno bylo nařízení stanovící, že do smlouvy, jež má býti s rodinou Dobruškovou o převzetí kostelních klenotův a předmětův uzavřena, mají býti také pojmuty klenoty a předměty zrušených církevních bratrstev. Není-li v zemi obratných a zámožných odhadců, mají býti tyto klenoty bratrstev s řádnými seznamy a s oddělením fondu, k němuž náležejí, zaslány do Vídně, aby byly odevzdány rodině Dobruškově.

Vlastní smlouva s Kateřinou Dobruškovou a jejím synem Františkem Tomášem ze Schönfeldu byla uzavřena po rozumu dvorní resoluce ze dne 13. října 1788 teprve dne 30. října, a to na dobu 12 let. Do smlouvy této pojmuty byly všechny czdobné předměty, všechny

¹⁾ Fasc. 7/9.

Než již 26. ledna 1789 změněn byl dekret ze dne 23. prosince m. roku tím způsobem, že tyto tabulky neměly býti od odhadců zřízencům rodiny Dobruškovy doručovány, nýbrž od zemských vlád s podpisem odhadců každý měsíc dvorní komissi zasilány, aby pak od ní rodině Dobruškově byly odevzdány.

Ježto však v ustanovenou dobu předepsané seznamy firmě Dobruškově nebyly ode všech zemských vlád zaslány, podala firma stížnost císaři spolu se žádostí, aby všem zemským vládám bylo vážně uloženo:

1. Že veškerá zásoba (ne však, jak se posud dělo, po částech v libovolných partiích) má býti ve formě tabulek z nejvyššího místa schválených bez odkladu zaslána, dále

2. Že dle smlouvy, vše bez výjimky, i to, co je uvnitř a upevněno, má býti firmě vydáno. To však v některých zemích že nezdá se býti dostatečně známo, kde dle doslechu zvony, věžní hodiny a knihy jiným se prodávají, a mají býti proto i tyto předměty pokaždé do tabulek nářadí zařazeny.

3. Ze mají zemské vlády, bude-li tam ještě další klášter nebo chrám zrušen, po každém tomto zrušení nejdéle do 14 dnů vykonati inventuru a odhad klenotův a nářadí a pak předepsané tabulky nejdéle do měsíce zaslati.

Na tuto stížnost a žádost vydán byl dekret ze dne 14. dubna 1789,¹⁾ kterým se guberniu pod nejtěžší zodpovědností ukládá, aby nařízení ze dne 26. ledna t. r., po jehož rozumu předepsané tabulky každým měsícem mají býti zasilány, co nejpřesněji bylo šetřeno.

1. Kromě toho však mají klenoty a nářadí nikoli po částech, jak se od žadatelův uvádí, nýbrž v celku s celou zásobou do tabulek býti zaznamenány, aby jak dvoru, tak i rodině Dobruškově najednou

B. Seznam a odhad

předmětů v deponitoriu v _____ r. 17 _____ koncem měsíce _____ se nalézajících, jež dle smlouvy po rozumu dvorní resoluce ze dne 13. října s paní Kateřinou Dobruškovou a jejím synem Františkem Tomášem ze Schönfeldu dne 30. října 1788 uzavřené prodány býti mohou.

Čís.	Pojmenování zrušeného kláštera, kostela nebo kaple, odkud předměty vzaty	Krátký popis	Cena odhadní:		Penžitý obnos spolu s 10 proc. přídatkem	
			zl.	kr.	zl.	kr.

¹⁾ Fasc. 7/9.

bylo známo, kolik jich v zemi vůbec je. To však nepřekáží, aby tyto klenoty a nářadí přece na části nebyly rozděleny, což se spíše i budoucně dítí má, poněvadž rodina Dobruškova dle smlouvy je povinna, nikoli jednotlivě si je vybrati, nýbrž v celých partiích převzítí.

Nebylo-li by tou dobou v zemi žádných klenotův a nářadí, musejí přece tabulky k zdejší vědomosti a k poučení rodiny Dobruškovy prázdné a nevyplněné od měsíce k měsíci nezbytně býti zasilány.

2. Musí vše, jak smlouva předpisuje, tudíž i ty předměty, jež jsou upevněny, kontrahentům býti odevzdány. Rozumějí se tím tudíž rovněž zvony a věžní hodiny, pokud nejsou k vlastní potřebě pro nové fary a lokální kaplanky nezbytny, naproti tomu nejsou v ní však zahrnuty knihy, které dle stávajících předpisů mají jinaké určení.

Proto mají také zbývající zvony a věžní hodiny do měsíčních tabulek býti pojmuty.

3. Není žádné závady, aby nebylo vyhověno žádosti rodiny Dobruškovy, a proto po vykonaném novém zrušení kláštera nebo kostela má býti provedena nejdéle do 14 dnův inventura a odhad klenotův a nářadí, které pak mají býti do nejbližších měsíčních tabulek zaznamenány. Vše to musí gubernium co nejpřesněji provéstí, a tím se vyhnouti nemilému trestu, jež by si způsobilo, kdyby nedbajíc těchto rozkazů rodině Dobruškově podnět k odůvodněné stížnosti zavdalo.

Vzavši na vědomí tento dekret gubernium poznamenalo jen, že jak nejvyššímu místu bylo oznámeno, v přítomné době není zde v zemi žádné zásoby takovéhoto kostelních předmětů, leč co se naskytne při zavíraných čas od času kostelech a kaplích, a co nemůže býti rozděleno chudým a novým expositurám; proto také nebyly zaslány měsíční výkazy.

Jak z této a dřívější odpovědi gubernia patrně, nebyla od roku 1788 zásoba klášterních a kostelních skvostů na Moravě veliká. To se vysvětluje odtud, že nejpřednější a nejbohatší kláštery moravské byly již roku 1784 zrušeny a vzácné jejich skvosty ještě před uzavřením smlouvy s rodinou Dobruškovou jednak ve veřejných dražbách prodány, jednak k prodeji do Vídně zaslány. Jen předměty z menších a chudších klášterů od roku 1788 zrušených jakož i z kostelů a kaplí od této doby zavřených dostaly se firmě Dobruškově. Tak na př. odvedeny jí byly, pokud z akt vysvítá, klenoty ze zrušeného kláštera františkánského v Kroměříži odhadnuté na 226 zl. 50 kr., za něž s 10% přídavkem zaplaceno 260 zl., dále předměty ze zrušených kostelů a kaplí olomouckého, znojenského a hradištského kraje v cel-

kové ceně odhadné 133 zl. 48 kr., za něž s přídavkem 10% zaplaceno 148 zl. 10⁸/₁₀ kr.

Z pojednání přítomného, k jehož konci jsme dospěli, zajisté vysvítá s dostatek, kterak sta a sta předmětův umění klenotnického, kterých z části po staletí k bohoslužbě bylo používáno, nebo které jako zřídka používané předměty vzácné ceny umělecké po celé věky od klášterův a chrámů pečlivě byly uchovávány, na vždy bylo ztraceno. Bezpočetné nádoby bohoslužebné ze zrušených klášterův a kostelů, kalichy, monstrance, kříže, o jejichž ceně umělecké nemůže býti pochyby, putovaly do mincovny císařské nebo se dostaly do rukou nepovoláných za cenu nepatrnou. Náboženský fond byl takto o tisíce, desettisíce, snad statisíce připraven. Vláda ve Vídni byla ovšem v těžkém postavení. Nahromadily se celé zásoby kostelních předmětův a přece bylo málo dobrovolných odběratelů; katolický lid bál se církevních trestů, jež na zneužití duchovních nádob byly stanoveny. Co měl také obyčejný člověk počítati s kalichy, monstrancemi, ciboriemi a podobnými věcmi? Též v občanských kruzích scházelo vedle chuti k takovýmto nákupům potřebných hotových peněz v této době hospodářského převratu, aby si koupily starožitnosti a poklady umělecké. Proto dostaly se tyto předměty až na malé výjimky ponejvíce do rukou židovských, od nichž pak zašantročeny byly do ciziny, ponejvíce do Berlína.
